

Briselē, 2018. gada 27. novembrī
(OR. en)

14257/1/18
REV 1

Starpiestāžu lieta:
2018/0231(COD)

COMPET 772	SAN 391
MI 834	DENLEG 99
IND 343	PHYTOSAN 30
CONSOM 315	SEMENCES 19
JUSTCIV 275	STATIS 73
AGRI 552	ECOFIN 1052
AGRIFIN 132	CADREFIN 353
VETER 82	IA 372
AGRILEG 199	CODEC 1995
ANIMAUX 23	

PIEZĪME

Sūtītājs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja (I)
Saņēmējs:	Padome
Iepr. dok. Nr.:	13836/18 COMPET 730 MI 789 IND 317 CONSOM 303 JUSTCIV 260 AGRI 522 AGRIFIN 119 VETER 75 AGRILEG 183 ANIMAUX 21 SAN 373 DENLEG 96 PHYTOSAN 28 SEMENCES 18 STATIS 70 ECOFIN 1008 CADREFIN 318 IA 350 CODEC 1875
K-jas dok. Nr.:	9890/18 COMPET 427 MI 439 IND 158 CONSOM 168 JUSTCIV 141 AGRI 275 AGRIFIN 55 VETER 48 AGRILEG 89 ANIMAUX 8 SAN 184 DENLEG 48 PHYTOSAN 16 SEMENCES 7 STATIS 38 ECOFIN 590 CADREFIN 84 IA 192 CODEC 1001 + ADD 1
Temats:	Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko izveido vienotā tirgus, uzņēmumu, tostarp mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspējas un Eiropas statistikas programmu un atceļ Regulu (ES) Nr. 99/2013, Regulu (ES) Nr. 1287/2013, Regulu (ES) Nr. 254/2014, Regulu (ES) Nr. 258/2014, Regulu (ES) Nr. 652/2014 un Regulu (ES) 2017/826 – <i>daļēja vispārēja pieeja</i>

I. IEVADS

1. Komisija 2018. gada 7. jūnijā iesniedza Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido vienotā tirgus, uzņēmumu, tostarp mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspējas un Eiropas statistikas programmu un atceļ Regulu (ES) Nr. 99/2013, Regulu (ES) Nr. 1287/2013, Regulu (ES) Nr. 254/2014, Regulu (ES) Nr. 258/2014, Regulu (ES) Nr. 652/2014 un Regulu (ES) 2017/826.
2. Programmas mērķis ir nostiprināt iekšējā tirgus pārvaldību un dot iespēju patērētājiem, uzņēmumiem un publiskajām iestādēm pilnībā izmantot tirgus integrāciju un atvēršanu, atbalstīt uzņēmumu, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspēju, un izveidot satvaru Eiropas statistikai. Programmu ir ierosināts izveidot nākamās daudzgadu finanšu shēmas (DFS) laikposmam (2021.–2027.). Tajā ir apvienotas darbības, kas tika finansētas pašreizējās DFS laikposmā saskaņā ar sešām iepriekšējām programmām (Eiropas statistikas programma; *COSME*; Patērētāju programma; Programma, ar kuru atbalsta konkrētas darbības finanšu pārskatu un revīzijas jomā; Regula par pārtikas apriti, dzīvnieku veselību un dzīvnieku labturību, augu veselību un augu reproduktīvo materiālu; Regula, ar ko veicina patērētāju un citu finanšu pakalpojumu tiešo lietotāju iesaistīšanos), kā arī iekļautas dažas jaunas iniciatīvas. Ierosinātais kopējais finansējums ir 4,1 miljardi EUR.
3. Tā kā ierosinātā regula ir daļa no priekšlikumu kopuma, kas attiecas uz daudzgadu finanšu shēmu (DFS), visi noteikumi, kam ir ietekme uz budžetu vai kas pēc būtības ir horizontāli, ir atlikti un tādēļ nav iekļauti ierosinātajā daļējā vispārējā pieejā, gaidot turpmākā darba rezultātus saistībā ar DFS. Šie noteikumi, kas tekstā norādīti kvadrātiem, attiecas uz trešo valstu dalību (55. un 56. apsvērums), Savienības budžeta aizsardzību gadījumos, kur dalībvalstīs pastāv vispārīgas nepilnības tiesiskuma jomā (80. apsvērums), kopējo finansējumu programmas īstenošanai (4. panta 1. punkts), indikatīvajām summām, kas piešķirtas konkrētiem mērķiem (4. panta 2. punkts), trešo valstu dalību, pamatojoties uz īpašu nolīgumu (5. panta d) punkts), un atsauci uz fonda *InvestEU* regulu (15. pants).

4. Eiropas Parlamenta Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteja (*IMCO*) iecēla *Nicola Danti* kungu (*S&D*, *IT*) par referentu un plāno balsot par ziņojuma projektu 2019. gada janvārī. Ir iecerēts, ka balsojums plenārsēdē notiks 2019. gada februārī vai martā.
5. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 2018. gada 17. oktobrī pieņēma un iesniedza atzinumu ¹, savukārt Reģionu komiteja atzinumu vēl nav sniegusi.

II. DARBS PADOMĒ

1. Konkurētspējas un izaugsmes jautājumu darba grupa (rūpniecība), kurai atbalstu vajadzības gadījumā sniedza eksperti no citām attiecīgām darba grupām, ir intensīvi izskatījusi Komisijas priekšlikumu sanāksmēs laikā no 2018. gada jūnija līdz novembrim.
2. Ietekmes novērtējums, kas pievienots šim priekšlikumam ², tika detalizēti izskatīts divās darba grupas sanāksmēs 2018. gada 3. un 13. jūlijā. Ietekmes novērtējuma izskatīšanā atklājās, ka delegācijas lielā mērā atbalsta ierosinātās regulas mērķi, kā arī metodes, kritērijus un iespējas, ko identificējusi Komisija.
3. Delegācijas Komisijas priekšlikumu kopumā vērtēja atzinīgi. Tās, ņemot vērā, ka programma apvieno darbības, kuras iepriekš finansētas saskaņā ar dažādām iepriekšējām programmām, pieņēma zināšanai Komisijas sniegtos skaidrojumus, ka programma veicinās vienkāršošanu, palīdzēs racionalizēt un izmantot sinerģijas starp darbībām, mazinās pārklāšanos un nodrošinās elastīgāku un rentablāku finansēšanas shēmu.

¹ Dok. 13680/18.

² Dok. 9890/18 ADD 2–3.

4. Tomēr prezidentvalsts, ņemot vērā diskusijas darba grupas līmenī, savā kompromisa tekstā iekļāva vairākus grozījumus sākotnējā priekšlikumā, konkrēti par šādiem jautājumiem:
- augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības jomas īpaša pieminēšana regulas nosaukumā un tematā, ņemot vērā šīs jomas daļu kopējā programmas finansējumā;
 - detalizētāki noteikumi par programmas īstenošanu un pārvaldību, tostarp par darba programmu izveidi, Eiropas Statistikas sistēmas komitejas lomu, divu papildu komiteju palīdzību un programmas starpposma novērtēšanu;
 - programmas mērķi, jo īpaši attiecībā uz nepamatotas nevienlīdzīgas attieksmes pret tirgus dalībniekiem novēršanu, atbalstu maziem un vidējiem uzņēmumiem, tostarp tūrisma nozarē, prasmju veidošana, īpašu uzmanību pievēršot digitalizācijai, patērētāju intereses un Eiropas statistika;
 - detalizēti noteikumi par attiecināmām darbībām, atbalsttiesīgiem subjektiem, attiecināmām izmaksām un līdzfinansējuma likmēm augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības jomā;
 - detalizēti noteikumi par attiecināmām darbībām Eiropas statistikas jomā.
5. Prezidentvalsts kompromisa teksts ir iekļauts šīs piezīmes pielikumā (izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo dokumentu 13836/18 ir norādītas **pasvītrotā treknrakstā** attiecībā uz papildinājumiem un ar [...] attiecībā uz svītrojumiem). Kompromiss neattiecas uz daļām kvadrātiņos, proti, – ierosinātās regulas 55., 56. un 80. apsvērumā, 4. panta 1. un 2. punktā, 5. panta d) punktā un 15. pantā –, kuras attiecas uz I. daļas 3. punktā minētajiem jautājumiem.

Papildus minētajam iekavās ir priekšlikuma 14. panta 2. punkts, jo joprojām norisinās diskusijas citās Padomes darba sagatavošanas struktūrās par horizontāliem noteikumiem attiecībā uz atbalsta sniegšanu darbībām, kurām piešķirts Izcilības zīmoga sertifikāts, un par citu kumulatīvu, salīdzinošu nosacījumu paredzēšanu atbalsta sniegšanai.

Tāpēc mērķis ir tikai daļēja vispārēja pieeja.

6. Pielikumā izklāstītais prezidentvalsts kompromisa teksts atspoguļo prezidentvalsts un dalībvalstu pastāvīgos centienus rast pareizo līdzsvaru starp dažādajām interesēm un mērķiem. 2018. gada 14. novembra sanāksmē to pārrunāja Pastāvīgo pārstāvju komiteja (I). No minētās diskusijas izrietēja, ka liela daļa delegāciju var atbalstīt prezidentvalsts kompromisa tekstu. Priekšsēdētājs secināja, ka kompromisa teksts ir stingrs pamats, uz kuru balstoties iespējams panākt daļēju vispārēju pieeju Padomes (konkurētspēja) 2018. gada 29. novembra sanāksmē.

Būtu jāatzīmē, ka Apvienotā Karaliste ir iesniegusi parlamentāras izpētes atrunu par visu tekstu.

III. SECINĀJUMS

Padome tiek aicināta vienoties, lai panāktu daļēju vispārēju pieeju attiecībā uz Komisijas priekšlikumu, pamatojoties uz pielikumā izklāstīto kompromisa tekstu.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido vienotā tirgus, uzņēmumu, tostarp mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspējas, augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības jomas un Eiropas statistikas programmu un atceļ Regulu (ES) Nr. 99/2013, Regulu (ES) Nr. 1287/2013, Regulu (ES) Nr. 254/2014, Regulu (ES) Nr. 258/2014, Regulu (ES) Nr. 652/2014 un Regulu (ES) 2017/826 ³

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā

43. panta 2. punktu, 168. panta 4. punkta b) apakšpunktu, 114. pantu, 173. pantu un 338. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁴,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁵,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

³ Apvienotā Karalistes parlamentārās izpētes atruna.

⁴ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁵ OV C [...], [...], [...]. lpp.

tā kā:

- (1) Iekšējais tirgus ir Savienības stūrakmens. Jau kopš pirmsākumiem tas devis nozīmīgu ieguldījumu izaugsmei, konkurētspējā un nodarbinātībā. Tas radījis jaunas iespējas un apjomradītus ietaupījumus Eiropas uzņēmumiem, jo īpaši mikrouzņēmumiem un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), un stiprinājis to rūpniecisko konkurētspēju. Iekšējais tirgus ir veicinājis darbvietu radīšanu un patērētājiem piedāvājis plašākas izvēles iespējas par zemākām cenām. Tas vēl aizvien darbojas kā virzītājspēks spēcīgākas, līdzsvarotākas un taisnīgākas ekonomikas veidošanā. Iekšējais tirgus ir viens no Savienības lielākajiem sasniegumiem un ir tās vērtīgākais aktīvs laikā, kad pasaulē palielinās globalizācija.
- (2) Iekšējam tirgum ir pastāvīgi jāspēj pielāgoties strauji mainīgai digitālās revolūcijas un globalizācijas videi. Jauna digitālo inovāciju ēra joprojām sniedz iespējas uzņēmumiem un privātpersonām, rada jaunus produktus un uzņēmējdarbības modeļus, un jaunas iespējas augstas kvalitātes statistikas efektīvai sagatavošanai, taču vienlaikus ir izaicinājums attiecībā uz regulējumu un izpildi.
- (3) Iekšējā tirgus darbības pamatu veido pamatīgs Savienības tiesību aktu kopums. Konkrētāk, tie reglamentē konkurētspēju, standartizāciju, atbilstības novērtēšanu, patērētāju tiesību aizsardzību, tirgus uzraudzību un augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības jomu, taču tajos ir arī paredzēti noteikumi uzņēmējdarbībai, tirdzniecībai un finanšu darījumiem, Eiropas statistikas sagatavošanai, kā arī tādas godīgas konkurences veicināšanai, kura nodrošina iekšējā tirgus darbībai nepieciešamos vienlīdzīgos konkurences apstākļus.
- (4) Tomēr nepamatoti vai nesamērīgi šķēršļi iekšējā tirgus netraucētai darbībai joprojām pastāv, turklāt rodas jauni. Noteikumu pieņemšana ir tikai pirmais solis — ne mazāk svarīgi ir arī nodrošināt to iedarbīgumu. Galu galā šis ir jautājums par iedzīvotāju uzticēšanos Savienībai un tās spējai panākt rezultātus, kā arī spējai radīt izaugsmi un darbvietas, turklāt aizsargājot sabiedrības intereses.

- (5) Pašlaik ir vairākas programmas Savienības darbībai tādās jomās kā uzņēmumu (tostarp mazo un vidējo uzņēmumu) konkurētspēja, patērētāju tiesību aizsardzība, finanšu pakalpojumu klienti un tiešie lietotāji, finanšu pakalpojumu politikas veidošana un augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības joma. Dažas papildu aktivitātes ir finansētas tieši no iekšējā tirgus budžeta pozīcijām. Ir jāracionalizē un jāizmanto sinerģija starp dažādām darbībām un jāparedz elastīgāks un dinamiskāks satvars tādu aktivitāšu finansēšanai, kuru mērķis ir iespējami izmaksefektīvi panākt labi funkcionējošu iekšējo tirgu. Tāpēc jāizveido jauna programma, kas apvieno aktivitātes, kuras iepriekš finansētas saskaņā ar šīm citām programmām un citām attiecīgām budžeta pozīcijām. Programmā būtu jāietver arī jaunas iniciatīvas, kuru mērķis ir uzlabot iekšējā tirgus funkcionēšanu.
- (6) Eiropas statistikas izstrādi, sagatavošanu un izplatīšanu reglamentē atsevišķa Eiropas Statistikas programma, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 99/2013⁶. Lai Eiropas statistikas sagatavošanā un izplatīšanā nodrošinātu nepārtrauktību, jaunajā programmā būtu jāiekļauj arī aktivitātes, kuras aptver Eiropas Statistikas programma, nodrošinot satvaru Eiropas statistikas izstrādei, apkopošanai un izplatīšanai. Ar jauno programmu būtu jāizveido tāds finansēšanas satvars Eiropas statistikai, ar kuru nodrošinātu augstas kvalitātes, salīdzināmu un drošticamu Eiropas statistiku, uz ko varētu balstīties visu Savienības politikas virzienu izstrāde, īstenošana, pārraudzība un izvērtēšana. Tiek uzskatīts, ka nepieciešams Eiropas statistikas izstrādes, sagatavošanas un izplatīšanas priekšnosacījums ir profesionālā neatkarība kā viens no svarīgākajiem principiem.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 99/2013 (2013. gada 15. janvāris) par Eiropas statistikas programmu 2013.–2017. gadam (OV L 39, 9.2.2013., 12. lpp.).

- (6.a) Augstas kvalitātes Eiropas statistikai, kas izstrādāta, sagatavota un izplatīta saskaņā ar Eiropas Statistikas programmu, ir būtiska nozīme uz faktiem balstītu lēmumu pieņemšanā; Eiropas statistikai vajadzētu būt laikus pieejamai saskaņā ar Eiropas Statistikas prakses kodeksa principiem, un tai būtu jāpalīdz īstenot Savienības politikas virzieni, kas atspoguļoti Līgumā par Eiropas Savienības darbību, proti, pastiprināta un integrēta ekonomikas pārvaldība, sociālā, ekonomikas un teritoriālā kohēzija, ilgtspējīga attīstība, lauksaimniecības politika, Eiropas sociālā dimensija un globalizācija.
- (6.b) Eiropas statistikai ir būtiska nozīme Savienības lēmumu pieņemšanā, kā arī Savienības iniciatīvu snieguma un ietekmes novērtēšanā. Tādēļ būtu jānodrošina pastāvīga Eiropai veltītas statistikas sniegšana un izstrāde, izmantojot Savienības mēroga pieeju un skatījumā raugoties tālāk par iekšējo tirgu, lai aptvertu visas Savienības darbības un politikas jomas, turklāt dodot iespēju uzņēmumiem un iedzīvotājiem pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus. Lai pareizi reaģētu uz politikas veidošanas prasībām, attiecīgos gadījumos ir nepieciešami dati pa dzimumiem.

- (6.c) Ņemot vērā Eiropas Statistikas programmas horizontālo raksturu, uz to attiecas īpašas prasības, sevišķi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 223/2009 ⁷ noteiktās prasības, jo īpaši attiecībā uz statistikas principu ievērošanu, Eiropas Statistikas sistēmas darbību un tās pārvaldību, tostarp lomu un uzdevumiem, kas uzticēti Eiropas Statistikas sistēmas komitejai un Komisijai (*Eurostat*), statistikas darbību plānošanas izveidi un īstenošanu.
- (6.d) Programma tikusi iesniegta iepriekšējai izskatīšanai Eiropas Statistikas sistēmas komitejā saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 223/2009.
- (7) Tāpēc ir lietderīgi izveidot iekšējā tirgus, uzņēmumu, tostarp mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspējas, iedzīvotāju un patērētāju tiesību aizsardzības un rīcības iespēju nodrošināšanas, augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības jomas un Eiropas statistikas programmu ("Programma"). Programma būtu jāizveido uz septiņiem gadiem, proti, no 2021. gada līdz 2027. gadam.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 223/2009 (2009. gada 11. marts) par Eiropas statistiku un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 1101/2008 par tādas statistikas informācijas nosūtīšanu Eiropas Kopienu Statistikas birojam, uz kuru attiecas konfidencialitāte, Padomes Regulu (EK) Nr. 322/97 par Kopienas statistiku un Padomes Lēmumu 89/382/EEK, *Euratom*, ar ko nodibina Eiropas Kopienu Statistikas programmu komiteju (OV L 87, 31.3.2009., 164. lpp.).

- (8) Programmai būtu jāatbalsta iekšējā tirgus pareizas darbības pamatā esošo Savienības tiesību aktu izstrāde, īstenošana un izpilde. Ar Programmu būtu jāatbalsta tādu piemērotu apstākļu radīšana, kas nodrošinātu rīcības iespējas visiem iekšējā tirgus dalībniekiem: uzņēmumiem, iedzīvotājiem (tostarp patērētājiem), pilsoniskajai sabiedrībai un publiskām iestādēm. Šajā nolūkā ar Programmu būtu jātiecas nodrošināt uzņēmumu, sevišķi MVU, konkurētspēju un spēju veidošanu, tostarp tūrisma nozarē, kā arī atbalstīt patērētāju tiesību aizsardzības un drošuma noteikumu izpildi un vairot uzņēmumu un privātpersonu izpratni, nodrošinot tiem pareizos instrumentus, zināšanas un kompetenci, lai tie varētu pieņemt rūpīgi pārdomātus lēmumus un vairāk piedalīties Savienības politikas veidošanā. Turklāt Programmai būtu jācenšas uzlabot regulatīvo un administratīvo sadarbību, jo īpaši izmantojot paraugprakses apmaiņu, veidojot zināšanu un kompetenču bāzes, tostarp izmantojot stratēģisku publisko iepirkumu. Ar Programmu būtu arī jāatbalsta tādu augstas kvalitātes Eiropas un starptautisko standartu izstrāde, kuri ir Savienības tiesību aktu īstenošanas pamatā. Šis darbs ietver arī standartu noteikšanu finanšu pārskatu un revīzijas jomā, tādējādi dodot ieguldījumu Savienības kapitāla tirgu caurredzamībā un labā funkcionēšanā un ieguldītāju aizsardzības uzlabošanā. Programmai būtu jāatbalsta noteikumu izstrāde un standartu noteikšana, arī nodrošinot pēc iespējas plašāku visu ieinteresēto personu iesaistīšanos. Ar Programmu būtu jātiecas arī atbalstīt tādu Savienības tiesību aktu īstenošanu un izpildi, ar kuriem nodrošina cilvēku, dzīvnieku un augu veselību augstā līmenī un cilvēku labjutības un dzīvnieku labturības aizsardzību, pārtikas un barības nekaitīgumu, vienlaikus ievērojot ilgtspējīgas attīstības principus. Turklāt ar Programmu būtu jāatbalsta augstas kvalitātes Eiropas statistikas sagatavošana saskaņā ar statistikas principiem, kas izklāstīti Regulā (EK) Nr. 223/2009 un kas vēl vairāk izvērsti Eiropas Statistikas prakses kodeksā.

- (9) Mūsdienīgs iekšējais tirgus veicina konkurenci un sniedz labumu patērētājiem, uzņēmumiem un darbiniekiem. Labāk izmantojot pastāvīgā attīstībā esošā iekšējā pakalpojumu tirgus potenciālu, Eiropas uzņēmumiem vajadzētu būt vieglāk radīt jaunas darbvietas un paplašināties ārpus robežām, kā arī lielākā klāstā piedāvāt pakalpojumus par labākām cenām, turklāt patērētājiem un darbiniekiem saglabājot augstus standartus. Lai to sasniegtu, ar Programmu būtu jāpalīdz novērst atlikušos nepamatotos vai nesamērīgos šķēršļus un nodrošināt tiesisko regulējumu, kurā var iekļaut jaunus inovatīvus uzņēmējdarbības modeļus, tostarp sociālo uzņēmējdarbību, kā arī ar tehnoloģijām nesaistītu inovāciju.
- (10) Izmantojot preventīvus mehānismus, pieņemot kopīgus noteikumus un – kur Savienības noteikumu nav – piemērojot savstarpējas atzīšanas principu, normatīvie šķēršļi iekšējā tirgū ir novērsti daudziem rūpnieciskiem ražojumiem. Jomās, kurās Savienības tiesību aktu nav, ir savstarpējās atzīšanas princips, kas nozīmē, ka precēm, kuras tiek likumīgi tirgotas vienā dalībvalstī, ir brīva aprīte un tās var pārdot citā dalībvalstī. Tomēr uzņēmumu piekļuvi citu dalībvalstu tirgiem apgrūtina savstarpējās atzīšanas neadekvāta piemērošana. Par spīti preču tirgus augstajai integrētībai šādi tiek zaudētas iespējas ekonomikai kopumā. Tāpēc ar Programmu būtu jācenšas uzlabot savstarpējās atzīšanas piemērošanu preču jomā un samazināt tirgū laistu nelikumīgu un neatbilstīgu preču skaitu, pastiprinot tirgus uzraudzību.
- (11) Jaunas tiesiskās un izpildes problēmas attiecas uz strauji mainīgu digitālās revolūcijas vidi un ir saistītas ar tādiem jautājumiem kā kibersdrošība, lietu internets vai mākslīgais intelekts. Nodarīta kaitējuma gadījumā būtiski nepieciešami ir stingri noteikumi par produktu drošumu un atbildību, lai nodrošinātu politiskus risinājumus, kas Eiropas iedzīvotājiem, tostarp patērētājiem un uzņēmumiem, dod iespēju šādus noteikumus izmantot. Tāpēc ar Programmu būtu jāveicina inovāciju stimulējoša Savienības ražojumatbildības režīma ātra pielāgošana un izpilde.

- (12) Savienības tiesību aktiem neatbilstīgu preču laišana tirgū atbilstīgu preču ražotājus atbīda sliktākās pozīcijās un var apdraudēt patērētājus. Tirgus uzraudzības iestādēm bieži vien nepietiek finansiālo līdzekļu un to darbība apstājas pie valsts robežas, turpretim uzņēmēji tirgojas Savienības vai pat pasaules mērogā. Konkrētāk, e-komercijas gadījumā tirgus uzraudzības iestādēm ir ļoti grūti atklāt no trešām valstīm importētus neatbilstīgus ražojumus un noteikt atbildīgo juridisko personu šo valstu jurisdikcijā. Tādēļ ar Programmu būtu jātiecas nostiprināt ražojumu atbilstību, nodrošinot pareizus stimulus uzņēmējiem, pastiprinot atbilstības pārbaudes un veicinot ciešāku pārrobežu sadarbību starp izpildiestādēm. Ar Programmu būtu arī jāpalīdz konsolidēt līdzšinējo tirgus uzraudzības aktivitāšu satvaru, rosināt dažādu dalībvalstu tirgus uzraudzības iestādes uz kopīgām darbībām, uzlabot informācijas apmaiņu un veicināt tirgus uzraudzības aktivitāšu konvergenci un ciešāku integrāciju.
- (13) Ražojumu drošums ir kopīgas rūpes. Atbilstības izvērtēšanas struktūras verificē, vai pirms laišanas tirgū ražojumi atbilst drošuma prasībām. Tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi, lai atbilstības novērtēšanas struktūras būtu uzticamas un kompetentas. Savienība ir ieviesusi atbilstības novērtēšanas struktūru akreditācijas sistēmu, kas verificē to kompetenci, objektivitāti un neatkarību. Pašlaik galvenais izaicinājums ir saglabāt akreditācijas sistēmas atbilstību jaunākajiem sasniegumiem un nodrošināt, ka visā Savienībā tā tiek piemērota vienādi stingri. Tāpēc ar Programmu būtu jāatbalsta pasākumi, kas nodrošinātu, lai atbilstības novērtēšanas struktūras joprojām atbilst normatīvo aktu prasībām, un pilnveidotu Eiropas akreditācijas sistēmu, jo īpaši jaunās politikas jomās, atbalstot Eiropas sadarbību akreditācijai (EA), kas minēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantā ⁸.

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 765/2008 (2008. gada 9. jūlijs), ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp.).

- (14) Kopš attīstījušies tiešsaistes tirdzniecības un tūrisma pakalpojumi, patērētāju tirgiem nav robežu, tāpēc ir svarīgi nodrošināt, lai patērētāji, kas Savienībā dzīvo pastāvīgi, varētu izmantot pienācīgu aizsardzību, importējot preces un pakalpojumus, ko piedāvā trešās valstīs bāzēti uzņēmēji. Tāpēc Programmai vajadzētu dot iespēju atbalstīt sadarbību ar attiecīgajām struktūrām trešās valstīs, kuras ir Savienības galvenie tirdzniecības partneri.
- (15) Publisko iepirkumu publiskās iestādes izmanto, lai nodrošinātu publiskā sektora līdzekļu lietderīgāku izmantošanu un palīdzētu veidot inovatīvāku, ilgtspējīgāku, iekļaujošāku un konkurētspējīgāku iekšējo tirgu. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/23/ES ⁹, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES ¹⁰ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/25/ES ¹¹ publisko iestāžu, uzņēmumu, kā arī iedzīvotāju, tostarp patērētāju, interesēs paredz tiesisko regulējumu attiecībā uz tādu publiskā iepirkuma tirgu integrāciju un rezultatīvu darbību, kuri pārstāv 14 % ¹² no Savienības iekšzemes kopprodukta. Tāpēc ar Programmu būtu jāatbalsta pasākumi, kas nodrošina stratēģiskā publiskā iepirkuma plašāku izmantošanu, publiskā iepirkuma profesionalizāciju, labāku MVU piekļuvi iepirkuma tirgiem, caurredzamības, godprātības un labāku datu vairošanu, iepirkuma digitālās pārveides izvērsanu un kopīgu iepirkumu veicināšanu, kopā ar dalībvalstīm nostiprinot partnerības pieeju, tostarp ar īpašu IT rīku izstrādi uzlabojot datu vākšanu un datu analīzi, atbalstot apmaiņu ar pieredzi un labu praksi, sniedzot konsultācijas, cenšoties noslēgt izdevīgus tirdzniecības nolīgumus, stiprinot sadarbību starp valstu iestādēm un sākot pilotprojektus.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/23/ES (2014. gada 26. februāris) par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu (OV L 94, 28.3.2014., 1. lpp.).

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp.).

¹² Eiropas Komisijas 2017. gada 3. oktobra paziņojums "Kā Eiropas interesēs panākt labāku iepirkuma darbību Eiropā" (COM(2017) 572).

- (16) Lai sasniegtu Programmas mērķus un atvieglotu iedzīvotāju dzīvi un uzņēmumu darbību, nepieciešams ieviest uz lietotāja vajadzībām orientētus augstas kvalitātes publiskos pakalpojumus. Bez tam nepārtrauktais un pastāvīgais pārrobežu aktivitāšu pieaugums iekšējā tirgū nozīmē, ka nepieciešams sagādāt atjauninātu informāciju par uzņēmumu un iedzīvotāju tiesībām, kā arī skaidrojumus par administratīvajām formalitātēm. Aizvien vajadzīgāk kļūst arī sniegt juridiskas konsultācijas un palīdzēt risināt pārrobežu problēmas. Turklāt ir nepieciešams veidot vienkāršas un efektīvas saiknes starp valstu administrācijām, kā arī izvērtēt, kā iekšējais tirgus faktiski darbojas. Tāpēc, lai uzlabotu iedzīvotāju ikdienas dzīvi un uzņēmumu spēju veikt pārrobežu tirdzniecību, ar Programmu būtu jāatbalsta šādi pašreizējie iekšējā tirgus pārvaldības instrumenti: portāls "Tava Eiropa", kam vajadzētu būt topošās vienotās digitālās vārtejas pamatam, "Tavs Eiropas padomdevējs", *SOLVIT*, Iekšējā tirgus informācijas sistēma un vienotā tirgus rezultātu apkopojums. Lai, cik vien iespējams, samazinātu informācijas sniegšanas slogu Eiropas statistikas sagatavošanas gadījumos, ar Programmu būtu arī jāatbalsta darbības, kurās izmanto administratīvo datu avotus.
- (17) Ar Programmu būtu jāatbalsta Savienības tiesiskā regulējuma izstrāde uzņēmējdarbības tiesību un korporatīvās pārvaldības jomā, kā arī līgumtiesību jomā, lai uzņēmējdarbību padarītu efektīvāku un konkurētspējīgāku, vienlaikus nodrošinot aizsardzību uzņēmuma darbību skartajām ieinteresētajām personām, un lai reaģētu uz jauniem politiskiem izaicinājumiem. Tai būtu arī jānodrošina attiecīgā *acquis* pienācīga izvērtēšana, īstenošana un izpilde, jāinformē ieinteresētās struktūras, jāpalīdz tām un jāveicina informācijas apmaiņa šajā jomā. Ar Programmu turklāt būtu jāatbalsta Komisijas iniciatīvas, kas veicina skaidru un pielāgotu tiesisko regulējumu datu ekonomikas un inovācijas jomā. Minētās iniciatīvas ir nepieciešamas, lai uzlabotu juridisko noteiktību attiecībā uz līgumtiesībām un ārpuslīgumiskajām tiesībām, jo īpaši attiecībā uz atbildību, drošību, ētiku un privātumu, vai to apvienojumu tādu jauno tehnoloģiju kontekstā kā lietu internets, mākslīgais intelekts, robotika, 3D druka. Programmai vajadzētu būt vērstai uz datus balstītas uzņēmējdarbības attīstības veicināšanu, jo no šīs ekonomikas lielā mērā būs atkarīgs Savienības ekonomikas stāvoklis pasaules mēroga konkurencē.

- (18) Ar Programmu būtu jāveicina arī tas, ka dalībvalstis pareizi un pilnīgi īsteno un piemēro Savienības tiesisko regulējumu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanā un terorisma finansēšanas apkarošanā, kā arī turpmāko politikas virzienu izstrāde jaunu problēmjautājumu risināšanai minētajā jomā. Tai būtu jāatbalsta arī attiecīgas tādu Eiropas nozīmes starptautisko organizāciju darbības, kā, piemēram, Eiropas Padomes Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas pasākumu un terorisma finansēšanas apkarošanas izvērtēšanas ekspertu komiteja.
- (19) Iekšējā tirgus īstenošana un attīstība finanšu pakalpojumu, finanšu stabilitātes un kapitāla tirgu savienības jomā, ieskaitot ilgtspējīgas finanses, lielā mērā ir atkarīga no Savienības veiktajiem uz faktiem balstītiem politikas pasākumiem. Lai sasniegtu šo mērķi, Komisijai būtu aktīvi jāiesaistās pastāvīgā finanšu tirgu un finansiālās stabilitātes pārraudzībā, novērtējot Savienības tiesību aktu īstenošanu dalībvalstīs, izvērtējot spēkā esošo tiesību aktu piemērotību noteiktajiem mērķiem, nosakot iespējamās darbības jomas, kurās rodas jauni riski, un pastāvīgi iesaistot ieinteresētās personas visā politikas ciklā. Šādas aktivitātes balstās uz analīžu sagatavošanu, pētījumiem, mācību materiāliem, aptaujām, atbilstības novērtēšanu, izvērtēšanu un augstas kvalitātes statistiku, un tās atbalsta ar IT sistēmām un komunikāciju rīkiem.
- (20) Ņemot vērā, ka iekšējais tirgus, kā noteikts 3. pantā Līgumā par Eiropas Savienību, ietver sistēmu, kas nodrošina neizkropļotu konkurenci, ar Programmu būtu jāatbalsta Savienības konkurences politika, tīkli un sadarbība ar valstu iestādēm un tiesām, kā arī saikne ar plašāku ieinteresēto personu grupu saziņā un skaidrojumos par tiesībām, ieguvumiem un pienākumiem Savienības konkurences politikas sakarā.

- (21) Ar Programmu jo īpaši ir jārisina būtiskās sekas, ko konkurencei un iekšējā tirgus darbībai izraisa pastāvīgās pārmaiņas ekonomikas un uzņēmējdarbības vidē, konkrētāk, datu apjoma eksponenciālais pieaugums un lietošana, ņemot vērā, ka uzņēmumi un to konsultanti aizvien biežāko izmanto mākslīgo intelektu un citus IT rīkus. Ir svarīgi arī, lai ar Programmu atbalstītu tīklus un sadarbību ar dalībvalstu iestādēm un tiesām, ņemot vērā, ka neizkropļota konkurence un iekšējā tirgus darbība ir izšķirīgi atkarīga no šo subjektu rīcības. Konkurences politikai ir īpaša nozīme tāda iespējama iekšējam tirgum nodarīta kaitējuma nepieļaušanā, kas izriet no pretkonkurences rīcības aiz Savienības robežām, tāpēc ar Programmu attiecīgā gadījumā būtu jāatbalsta arī sadarbība ar trešo valstu iestādēm. Visbeidzot, ir jāpaplašina informēšanas pasākumi, lai vēl vairāk iedzīvotāju un uzņēmumu varētu pilnībā izmantot godīgas konkurences apstākļus iekšējā tirgū. Ņemot vērā, ka vairākas Programmas iniciatīvas ir jaunas un ka konkurencei veltīto Programmas daļu sevišķi ietekmē tādas dinamiskas iekšējā tirgus konkurences apstākļu pārmaiņas, jo īpaši attiecībā uz mākslīgo intelektu, algoritmiem, lielajiem datiem, kibernetiķu un tiesu ekspertīzes tehnoloģijām, kuru attīstības temps un apmēri ir grūti aplēšami, ir sagaidāms, ka šajā Programmas daļā būs vajadzīga elastīga pieeja, lai būtu iespējams strādāt ar augošajām vajadzībām.
- (22) Ir ārkārtīgi svarīgi stiprināt Eiropas uzņēmumu konkurētspēju, vienlaikus nodrošinot patiesi vienlīdzīgus konkurences apstākļus un atvērtu un konkurētspējīgu iekšējo tirgu. MVU ir Eiropas ekonomikas dzinējspēks, kas veido 99 % no visiem Eiropas uzņēmumiem ¹³, nodrošina divas trešdaļas darbvieta un vērā ņemami sekmē tādu jaunu darbvieta rašanos, kurām ir reģionāla un vietēja dimensija.

¹³ MVU darbības rezultātu izvērtēšana – 2016. gads.

- (23) Lai saņemtu finansējumu, atrastu prasmīgu darbaspēku, atvieglotu administratīvo slogu, izmantotu radošumu un ieviestu inovāciju, cita starpā izmantojot publisko iepirkumu, piekļūtu tirgiem un veicinātu darbību internacionalizāciju, MVU sastopas ar kopīgiem izaicinājumiem, kas lielākus uzņēmumus neietekmē tādā pašā mērā. Pret šādām tirgus nepilnībām ar Programmu būtu jāvēršas proporcionāli, vienlaikus neradot nepamatotus konkurences kropļojumus iekšējā tirgū.
- (23.a) Gadījumos, kad tiek izveidotas darba programmas atbalsta sniegšanai MVU, būtu jāņem vērā Mazās uzņēmējdarbības akta stratēģiskie noteikumi un tā darbības izvērtēšana. Uzmanība būtu jāpievērš arī apsvērumiem par MVU sūtņu tīklu.
- (23.b) Programmā būtu jāpievēršas MVU, kas definēti Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK ¹⁴ 2003. gada 6. maija redakcijā. Šīs regulas piemērošanā attiecībā uz MVU Komisijai būtu jāapspriežas ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp publiskām un privātām organizācijām, kas pārstāv MVU, un dalībvalstu tirdzniecības veicināšanas organizācijām.
- (24) Daudzas Savienības konkurētspējas problēmas ir saistītas ar MVU grūtībām piekļūt finansējumam, jo tie ne vienmēr var pierādīt savu kredībspēju un tiem ir nepietiekams nodrošinājums. Papildu sarežģījumus attiecībā uz finansējumu rada MVU vajadzība saglabāt konkurētspēju, iesaistoties, piem., digitalizācijas, internacionalizācijas un inovācijas darbībās un attīstot sava darbaspēka prasmes. Ierobežota piekļuve finansējumam negatīvi ietekmē uzņēmumu izveidi un izveidoto uzņēmumu izaugsmes un dzīvotspējas rādītājus, kā arī jaunpienācēju uzņēmēju gatavību pārņemt ekonomiski dzīvotspējīgus uzņēmumus mantošanas gadījumā.

¹⁴ Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

- (25) Lai pārvarētu šīs tirgus nepilnības un nodrošinātu, ka MVU turpina pildīt savas funkcijas kā Savienības ekonomikas konkurētspējas pamats, MVU, tostarp jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, ir vajadzīgs papildu atbalsts ar parāda un pašu kapitāla instrumentiem, ko paredzēts izveidot ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu [...] ¹⁵ izveidotā fonda *InvestEU* MVU sadaļā. Aizdevumu garantiju mehānisms, kas izveidots saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1287/2013 ¹⁶, ir pierādījis, ka tam ir pievienotā vērtība, un gaidāms, ka tam būs pozitīva ietekme uz vismaz 500 000 MVU; tā pēctecību nodrošinās mehānisms, kas tiks izveidots fonda *InvestEU* MVU sadaļā.
- (26) Programmas politikas mērķi tiks īstenoti, izmantojot ne tikai dotācijas, bet arī finanšu instrumentus un budžeta garantiju, kas paredzēti fonda *InvestEU* MVU sadaļā. Tirgus neveiksmju vai suboptimālu ieguldījumu jomas situāciju risināšanai finansiālais atbalsts būtu jāizmanto samērīgi, un darbībām nevajadzētu dublēt vai izspiest no tirgus privāto finansējumu vai izkropļot konkurenci iekšējā tirgū. Darbībām vajadzētu būt ar uzskatāmu Eiropas pievienoto vērtību.

¹⁵ COM(2018) 439 *final*.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1287/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programmu (*COSME*) (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1639/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 33. lpp.).

(27) Programmai būtu jānodrošina iedarbīgs atbalsts MVU visā to dzīvesciklā. Tās pamatā vajadzētu būt unikālajām zināšanām un iegūtajām speciālajām zināšanām attiecībā uz MVU un rūpniecības nozarēm, kā arī lielajai pieredzei darbā ar Eiropas, nacionāla un reģionāla līmeņa ieinteresētajām personām. Šim atbalstam būtu jābalstās uz sekmīgo pieredzi, kas gūta Eiropas Biznesa atbalsta tīklā (*EEN*), kurš kā vienas pieturas aģentūra palīdz MVU vienotajā tirgū un ārpus tā uzlabot konkurētspēju un attīstīt uzņēmējdarbību. *EEN* plāno turpināt sniegt pakalpojumus citu Savienības programmu, jo īpaši programmas "Apvārsnis Eiropa", vārdā, izmantojot šo programmu finanšu resursus. Par rīku, ar kura palīdzību jaunpienācēji uzņēmēji vai mērķtiecīgi topošie uzņēmēji varētu iegūt uzņēmējdarbības pieredzi no viņiem piemeklēta pieredzējuša uzņēmēja no citas valsts, tādējādi gūstot iespēju nostiprināt savas uzņēmējdarbības spējas, joprojām vajadzētu saglabāt arī jauno uzņēmēju mentorēšanas shēmu. Programmai būtu jācenšas vēl vairāk attīstīt un paplašināt savu ģeogrāfisko pārklājumu un tādējādi, attiecīgā gadījumā papildinot citas Savienības iniciatīvas, uzņēmējiem plašākā klāstā piedāvāt piemērotu kontaktu iespējas.

(27.a) Būtu jābalstās uz pieredzi, kas gūta saistībā ar esošajiem pasākumiem, ar kuriem atbalsta MVU, taču ir arī svarīgi paredzēt iespējas jauniem pasākumiem attiecībā uz MVU, ņemot vērā to, ka nosacījumi MVU vienotajā tirgū mainās, piemēram, attiecībā uz digitalizāciju un regulatīvo slogu.

- (28) Stratēģisks MVU konkurētspējas atbalsta un paplašināšanas instruments ir klasteri, jo tie piedāvā uzņēmējdarbībai labvēlīgu vidi. Lai paātrinātu MVU izaugsmi, kopīgajām klasteru iniciatīvām būtu jāsasniedz kritiskā masa. Tām vajadzētu būt atvērtām sadarbībai ar MVU no trešām valstīm. Savienojot specializētās ekosistēmas, klasteri mazajiem un vidējiem uzņēmumiem rada jaunas iespējas uzņēmējdarbībai un tos labāk iekļauj Eiropas un pasaules mēroga stratēģiskajās vērtībķēdēs. Atbalsts būtu jāpiešķir starpvalstu, tostarp starpreģionālu, partnerību stratēģiju izstrādei un tādu kopīgu darbību īstenošanai, ko atbalsta ar Eiropas Klasteru kopdarbības programmu. Ilgtspējīga partnerību veidošana būtu jāveicina, turpinot finansēšanu, ja ir sasniegti starpposma mērķrādītāji attiecībā uz sniegumu un līdzdalību. Tiešais atbalsts MVU ar klasteru organizāciju starpniecību būtu jānovirza šādām vajadzībām: progresīvo tehnoloģiju, jaunu uzņēmējdarbības modeļu, mazoglekļa un resursu ziņā lietderīgāku risinājumu ieviešana, radošums un dizains, prasmju uzlabošana, talantu piesaiste, uzņēmējdarbības akcelerācija un internacionalizācija. Būtu jāpiesaista arī citi specializētie MVU atbalsta aktori, lai veicinātu rūpniecības pārveidi un pārdomātas specializācijas stratēģiju īstenošanu. Ar Programmu tādējādi vajadzētu veicināt izaugsmi un veidot saiknes ar Savienības (digitālās) inovācijas centriem, kā arī ar kohēzijas politikas un "Apvārsnis Eiropa" ieguldījumiem. Būs iespējams izpētīt arī sinerģiju ar programmu "*Erasmus*".
- (29) Radošums un inovācijas ir būtiski svarīgi Savienības rūpniecības vērtībķēžu konkurētspējai. Kā rūpniecības modernizācijas katalizatori tie veicina gudru, integrējošu un ilgtspējīgu izaugsmi. Tomēr to plašāka izmantošana MVU joprojām nav pietiekami liela. Tāpēc ar Programmu būtu jāatbalsta mērķorientētas darbības, tīkli un partnerības radošuma rosinātai inovācijai un digitālai un rūpnieciskai pārveidei visā rūpniecības vērtībķēdē.

- (30) Iekšējā tirgū svarīga nozīme ir Eiropas standartiem. Standarti ir ļoti svarīgi uzņēmumu (jo īpaši MVU) konkurētspējas nodrošināšanai. Tie ir arī būtisks instruments Savienības tiesību aktu un politikas virzienu atbalstam vairākās tādās nozīmīgās jomās kā enerģētika, klimata pārmaiņas, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, resursu ilgtspējīga izmantošana, inovācija, ražojumu drošums, patērētāju tiesību aizsardzība, darba ņēmēju drošība un darba apstākļi, iedzīvotāju novecošana, tādējādi pozitīvi ietekmējot sabiedrību kopumā.
- (31) Eiropas standartizācijas darbības reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1025/2012 ¹⁷, un tās tiek īstenotas ar ilglaicīgu publiskā un privātā sektora partnerību, kas ir ļoti svarīgi, lai sasniegtu minētajā regulā izvirzītos, kā arī Savienības vispārējās un nozaru standartizācijas politikas mērķus.
- (32) Iekšējā tirgus darbībai, rezultatīvai kapitāla tirgu darbībai, kā arī finanšu pakalpojumu integrēto tirgu īstenošanai kapitāla tirgus savienības kontekstā būtiski nepieciešams ir labi funkcionējošs kopīgs finanšu pārskatu satvars.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1025/2012 (2012. gada 25. oktobris) par Eiropas standartizāciju, ar ko groza Padomes Direktīvas 89/686/EEK un 93/15/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/9/EK, 94/25/EK, 95/16/EK, 97/23/EK, 98/34/EK, 2004/22/EK, 2007/23/EK, 2009/23/EK un 2009/105/EK un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 87/95/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1673/2006/EK (OV L 316, 14.11.2012., 12. lpp.).

(33) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002 ¹⁸ Starptautiskie finanšu pārskatu standarti (SFPS), ko pieņēmusi Starptautisko Grāmatvedības standartu Padome, un saistītās interpretācijas, ko izdevusi SFPS interpretācijas komiteja, ir jāiestrādā Savienības tiesībās, lai tos piemērotu uzņēmumiem, kuru vērtspapīri Savienībā tiek kotēti regulētā tirgū, ja vien SFPS atbilst minētajā regulā noteiktajiem kritērijiem, arī prasībai, ka pārskatiem ir jāsniedz patiess un skaidrs priekšstats, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/34/ES ¹⁹ 4. panta 3. punktā, un tiem jāsniedz labums Eiropas sabiedrības interesēm. Šādi starptautiski grāmatvedības standarti ir jāizstrādā, izmantojot caurredzamu un demokrātiski atbildīgu procesu. Tādēļ SFPS ir viens no nozīmīgākajiem elementiem iekšējā tirgus darbībā, un tāpēc Savienība ir tieši ieinteresēta nodrošināt, lai SFPS izstrādes un apstiprināšanas procesā tiktu iegūti tādi standarti, kas atbilst iekšējā tirgus tiesiskā regulējuma prasībām. Tādēļ ir svarīgi iedibināt attiecīgus SFPS fonda finansēšanas pasākumus.

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1606/2002 (2002. gada 19. jūlijs) par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu (OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp.).

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

(34) Ņemot vērā Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēju grupas (*EFRAG*) nozīmi novērtēšanā par to, vai SFPS atbilst Savienības tiesību aktu un politikas prasībām, kas noteiktas Regulā (EK) Nr. 1606/2002, Savienībai ir arī jānodrošina stabila *EFRAG* finansēšana un tādējādi jāpiešķir tai līdzekļi. *EFRAG* tehniskais darbs būtu jāorientē uz Komisijas tehnisku konsultēšanu par SFPS apstiprināšanu, kā arī uz pienācīgu līdzdalību šādu SFPS izstrādes procesā, un būtu jānodrošina, ka starptautisko standartu noteikšanas procesā tiek pienācīgi ņemtas vērā Savienības intereses. Šajās interesēs būtu jāietver jēdziens "prudenciāla pieeja", jāsaģlabā prasība sniegt patiesu un skaidru priekšstatu, kā noteikts Direktīvā 2013/34/ES, un jāaizsargā Eiropas sabiedrības intereses, kā noteikts Regulā (EK) Nr. 1606/2002, ņemot vērā SFPS ietekmi uz finanšu stabilitāti un ekonomiku. Lai korporatīvo pārskatu izstrādē veicinātu inovācijas un paraugprakses attīstību, Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēju grupā (*EFRAG*) būtu jāizveido arī Eiropas Korporatīvo pārskatu laboratorija. Šajā forumā uzņēmumi un ieguldītāji var dalīties ar paraugpraksi, it īpaši nefinanšu pārskatu un ilgtspējības pārskatu jomā.

- (35) Obligātās revīzijas jomā Pārraudzības grupa – starptautiska struktūra, kas atbildīga par Starptautiskās Grāmatvežu federācijas (*IFAC*) pārvaldības reformas pārraudzību, – 2005. gadā izveidoja Sabiedrības interešu Uzraudzības padomi (*PIOB*). *PIOB* uzdevums ir pārraudzīt procesu, kura rezultātā tiek pieņemti starptautiskie revīzijas standarti (SRS), kā arī citas sabiedrisko interešu darbības, ko veic *IFAC*. Starptautiskos revīzijas standartus var pieņemt piemērošanai Savienībā jo īpaši ar nosacījumu, ka tie ir izstrādāti atbilstīgā procesā, ar publisku pārraudzību un pārredzamā veidā, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/43/EK ²⁰ 26. pantā. Ņemot vērā SRS ieviešanu Savienībā un *PIOB* svarīgo uzdevumu nodrošināt šo standartu atbilstību Direktīvas 2006/43/EK prasībām, ir svarīgi nodrošināt attiecīgus *PIOB* finansēšanas pasākumus.
- (36) Savienība, atbalstot un papildinot dalībvalstu politikas pasākumus, ar ko cenšas nodrošināt, lai iedzīvotāji, kad tie rīkojas kā patērētāji, varētu visā pilnībā izmantot iekšējā tirgus priekšrocības un lai tad, kad viņi to dara, ar konkrētām darbībām tiktu pienācīgi aizsargāta viņu drošība un juridiskās un ekonomiskās intereses, palīdz nodrošināt patērētāju tiesību aizsardzību augstā līmenī un to, lai patērētājiem būtu pilnvērtīgas iespējas rīkoties un iekšējā tirgū viņiem būtu pievērsta galvenā uzmanība. Savienībai ir arī jānodrošina, lai patērētāju un ražojumu drošuma tiesību akti visur tiktu pareizi un vienādi īstenoti un lai uzņēmumiem iekšējā tirgū būtu vienlīdzīgi apstākļi ar godīgu konkurenci. Turklāt ir nepieciešams sniegt patērētājiem vairāk rīcības iespēju, mudināt viņus veikt ilgtspējīgas izvēles un palīdzēt viņiem šo izvēļu veikšanā, tādējādi līdzdarbojoties tādas ilgtspējīgas, energoefektīvas, resursefektīvas ekonomikas veidošanā, kas būtu arī aprītes ekonomika.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/43/EK (2006. gada 17. maijs), ar ko paredz gada pārskatu un konsolidēto pārskatu obligātās revīzijas, groza Padomes Direktīvu 78/660/EEK un Padomes Direktīvu 83/349/EEK un atceļ Padomes Direktīvu 84/253/EEK (OV L 157, 9.6.2006., 87. lpp.).

- (37) Programmai būtu jātiecas palielināt patērētāju, uzņēmumu, pilsoniskās sabiedrības un varas iestāžu izpratni par Savienības tiesību aktiem patērētāju un drošuma jomā un dot patērētājiem un tos pārstāvošajām organizācijām iespējas rīkoties valstu un Savienības līmenī, proti, atbalstot Eiropas Patērētāju organizāciju (*BEUC*), kas ir sen izveidota un atzīta NVO, kura pārstāv patērētāju intereses saistībā ar visiem attiecīgajiem Savienības politikas virzieniem, un Eiropas Apvienību patērētāju pārstāvības koordinēšanai standartizācijā (*ANEC*), kas pārstāv patērētāju intereses saistībā ar standartizācijas jautājumiem. Līdztekus īpaša uzmanība būtu jāpievērš jaunajām tirgus vajadzībām attiecībā uz ilgtspējīga patēriņa veicināšanu un mazaizsargātības novēršanu, kā arī ekonomikas digitalizācijas vai jaunu patēriņa modeļu un uzņēmējdarbības modeļu izraisītām problēmām. Programmai būtu jāatbalsta, ka tiek izstrādāta attiecīga informācija par tirgiem, politikas problēmjautājumiem, aktuālajiem jautājumiem un uzvedību, kā arī Savienības patēriņa tirgu rezultātu pārskatu publicēšana.
- (38) Ar Programmu būtu jāatbalsta valstu kompetentās iestādes, tostarp tās, kas atbildīgas par ražojumu drošuma pārraudzību un sadarbojas jo īpaši bīstamām precēm paredzētajā Savienības ātrās brīdināšanas sistēmā. Ar to arī būtu jāatbalsta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/95/EK ²¹ un Regulas (EK) Nr. 765/2008 izpilde attiecībā uz patērētāju tiesību aizsardzību un ražojumu drošumu, kā arī jāatbalsta Patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības tīkls un starptautiskā sadarbība starp attiecīgajām iestādēm trešās valstīs un Savienībā. Ar Programmu būtu jātiecas visiem patērētājiem un tirgotājiem nodrošināt piekļuvi kvalitatīvai strīdu izšķiršanai ārpus tiesas kārtībā un strīdu izšķiršanai tiešsaistē, kā arī informācijai par tiesiskās aizsardzības iespējām.

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/95/EK (2001. gada 3. decembris) par produktu vispārēju drošību (OV L 11, 15.1.2002., 4. lpp.).

- (39) Eiropas Patērētāju centru tīkls palīdz patērētājiem gūt labumu no Savienības patērētāju tiesībām, tiešsaistē vai ceļojuma laikā pērkot preces un pakalpojumus, kas tiek piedāvāti pāri robežām iekšējā tirgū un Eiropas Ekonomikas zonā. 30 centrus apvienošais tīkls, kuru jau vairāk nekā desmit gadus kopīgi finansē Savienības patērētāju tiesību aizsardzības programmas, ir apliecinājis savu pievienoto vērtību, nostiprinot patērētāju un tirgotāju uzticēšanos iekšējam tirgum. Šis tīkls saņem vairāk nekā 100 000 patērētāju pieprasījumu gadā un ar preses un tiešsaistes informatīvo pasākumu starpniecību uzrunā miljoniem iedzīvotāju. Tas ir viens no vērtīgākajiem iedzīvotāju atbalsta tīkliem Savienībā; lielākā daļa tā centru ir arī kontaktpunkti tādu iekšējā tirgus tiesību aktu jautājumos kā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/123/EK ²², un šā tīkla izvērtējumā ir uzsvērts, ka svarīgi ir turpināt tā darbību. Ir arī nodoms, ka tīkls izstrādās vienošanās par savstarpīgumu ar līdzīgām struktūrām trešās valstīs.
- (40) Savienības patērētāju un tirgvedības tiesību atbilstības pārbaude, ko Komisija veica 2017. gada maijā, atklāja nepieciešamību uzlabot noteikumu izpildes nodrošināšanu un atvieglot tiesisko aizsardzību gadījumos, kur patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu pārkāpumi kaitējuši patērētājiem. Tā rezultātā Komisija 2018. gada aprīlī pieņēma "Uz patērētājiem orientētu jauno kursu", lai cita starpā nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret patērētājiem iekšējā tirgū attiecībā uz divējādas kvalitātes standartiem, panāktu stingrāku izpildes spēju dalībvalstīs, uzlabotu ražojumu drošumu, pastiprinātu starptautisko sadarbību un pavērtu jaunas iespējas tiesību aizsardzības jomā, jo īpaši izmantojot tiesīgo iestāžu pārstāvības prasības. Programmai vajadzētu būt vērstai uz to, lai atbalstītu patērētāju politiku ar šādiem pasākumiem: izpratnes uzlabošana, zināšanu palielināšana, darbības spējas veidošana, patērētāju organizāciju un patērētāju aizsardzības iestāžu apmaiņa ar paraugpraksi, kontaktu veidošana un tirgus izpētes attīstība, iekšējā tirgus darbībai attiecībā uz patērētājiem veltīto pierādījumu bāzes stiprināšana, IT sistēmas un saziņas līdzekļi, u. c.

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV L 376, 27.12.2006., 36. lpp.).

- (41) Iedzīvotājus jo īpaši ietekmē finanšu pakalpojumu tirgu darbība. Tirgi ir būtisks iekšējā tirgus elements, un tiem vajadzīga stabils regulējuma un uzraudzības satvars, kurš ne tikai nodrošina finansiālu stabilitāti un ilgtspējīgu ekonomiku, bet arī augstā līmenī aizsargā patērētājus un citus finanšu pakalpojumu galalietotājus, tostarp privātos ieguldītājus, noguldītājus, apdrošināšanas polises turētājus, pensiju fondu dalībniekus un labumguvējus, individuālos akcionārus, aizņēmējus un MVU. Ir svarīgi palielināt to spēju līdzdarboties finanšu nozares politikas veidošanā.
- (42) Tāpēc ar Programmu būtu jāturpina atbalstīt īpašās darbības, uz kurām attiecas Spēju veidošanas programma 2017.–2020. gadam, ar ko pastiprina patērētāju un citu finanšu pakalpojumu tiešo lietotāju iesaistīšanos Savienības politikas veidošanā, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2017/826 ²³, kura turpināja 2012.–2017. gada izmēģinājuma programmu un sagatavošanas darbību. Tas nepieciešams, lai politikas veidotājiem sagādātu tādu ieinteresēto personu viedokli, kas nav finanšu nozares profesionāļi, un nodrošinātu patērētāju un citu finanšu pakalpojumu tiešo lietotāju interešu labāku pārstāvību. Tam vajadzētu uzlabot finanšu pakalpojumu politiku, jo īpaši, pateicoties labākai sabiedrības izpratnei par to, kādas problēmas ir saistītas ar finanšu regulējumu, un uzlabotai finanšpratībai.

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/826 (2017. gada 17. maijs), ar ko izveido Savienības programmu laikposmam no 2017. gada līdz 2020. gadam, lai atbalstītu īpašas darbības, ar kurām pastiprina patērētāju un citu finanšu pakalpojumu galalietotāju iesaistīšanos Savienības politikas veidošanā finanšu pakalpojumu jomā (OV L 129, 19.5.2017., 17. lpp.).

- (43) Pilotprojektā no 2012. līdz 2013. gadam un sagatavošanas darbībā no 2014. līdz 2016. gadam Komisija pēc ikgadēja atklāta uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus piešķirta dotācijas divām organizācijām. Šīs divas organizācijas ir *Finance Watch*, kas ar Savienības dotācijām tika izveidota 2011. gadā saskaņā ar Beļģijas tiesību aktiem kā starptautiska bezpeļņas apvienība, un *Better Finance*, kas izveidojusies 2009. gadā aizsāktu procesu rezultātā, esošām Eiropas akcionāru apvienībām vairākkārt reorganizējoties un mainot zīmolvārdus. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/826 izveidotā spēju veidošanas programma šīs divas organizācijas norāda par vienīgajām labumguvējām. Tāpēc šīs organizācijas jāturpina līdzfinansēt no Programmas. Tomēr šī finansēšana notiktu, balstoties uz izvirzīto mērķu sasniegšanas izvērtējumu, kura pamatā būtu rūpīgs finansējuma efektivitātes un ietekmes izvērtējums.
- (44) Lai iekšējais tirgus varētu efektīvi darboties, ir nepieciešama augsta līmeņa veselības aizsardzība augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības jomā. Tas ir sabiedrības un iekšējā tirgus priekšnoteikums. Pārrobežu veselības krīzes un ar pārtiku saistīta sabiedrības izbīļa gadījumi traucē iekšējā tirgus darbību, ierobežojot personu un preču apriti un traucējot ražošanu.
- (45) Savienības tiesību aktu vispārīgais mērķis augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības jomā ir palīdzēt augstā līmenī nodrošināt cilvēku, dzīvnieku un augu veselību, atbalstīt dzīvnieku labturības standartu uzlabošanu, augstā līmenī aizsargāt patērētāju tiesības un nodrošināt to informētību un augstā līmenī aizsargāt vidi, tostarp saglabāt bioloģisko daudzveidību, turklāt gādājot par ilgtspējīgāku Eiropas pārtikas un barības ražošanu, visā Savienībā paaugstinot kvalitātes standartus, uzlabojot Savienības pārtikas un barības nozares konkurētspēju un veicinot darbvietu izveidi.

(46) Ņemot vērā, ka darbībām, kas attiecas uz cilvēku, dzīvnieku un augu veselības nodrošināšanu augstā līmenī, ir īpašs raksturs, šajā regulā ir jāparedz speciāli attiecināmības kritēriji dotāciju piešķiršanā un publiskā iepirkuma izmantošanā. Jo īpaši, atkāpjoties no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, *Euratom*) 2018/1046 ²⁴ ("Finanšu regula") un paredzot izņēmumu tās principam par nepiemērošanu ar atpakaļejošu spēku, ārkārtas pasākumu steidzamības un neparedzamības dēļ šo pasākumu izmaksas būtu jāuzskata par attiecināmām izmaksām, un tajās būtu jāiekļauj arī izmaksas, kas radušās sakarā ar aizdomām par slimības sastopamību vai kaitīga organisma klātbūtni, ja vien minētā sastopamība vēlāk ir apstiprināta un paziņota Komisijai. Komisijai attiecīgas budžeta saistības būtu jāuzņemas un attiecināmo izdevumu maksājums jāveic pēc juridisko saistību parakstīšanas un pēc dalībvalstu iesniegto maksājuma pieteikumu novērtēšanas. Izmaksas arī būtu attiecināmas uz profilakses un aizsardzības pasākumiem, kas veikti, ja, trešā valstī, dalībvalstī vai aizjūras zemēs un teritorijās esot sastopamām vai izvēršoties noteiktām dzīvnieku slimībām un zoonozēm, ir radies tiešs apdraudējums Savienības veselības statusam, kā arī attiecināmas uz aizsardzības pasākumiem vai citām attiecīgām darbībām, kas veiktas, lai Savienībā atbalstītu augu veselības statusu;

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

(47) Dalībvalstu veiktas oficiālas kontroles ir instruments, kas nepieciešams, lai verificētu un pārraudzītu attiecīgo Savienības prasību īstenošanu, ievērošanu un izpildīšanu. Lai cilvēkiem, dzīvniekiem un augiem varētu uzturēt augstu drošības līmeni, vienlaikus nodrošinot augsta līmeņa aizsardzību videi un dzīvnieku labturību, ir ļoti svarīgi, lai oficiālās kontroles sistēmas būtu rezultatīvas un efektīvas. Šādu kontroles pasākumu vajadzībām būtu jāatvēr Savienības finansiālais atbalsts. Konkrētāk, Eiropas Savienības references laboratorijām, Eiropas Savienības references centriem un valsts augu veselības references laboratorijām vajadzētu būt pieejamam finanšu ieguldījumam, lai tām palīdzētu segt Komisijas apstiprinātu darba programmu īstenošanā radušās izmaksas. Turklāt oficiālo kontroļu rezultativitāte ir atkarīga arī no tā, vai kontroles iestāžu rīcībā ir labi apmācīts personāls, kam ir pienācīgas zināšanas par Savienības tiesību aktiem, tāpēc Savienībai būtu jāsniedz ieguldījums kompetento iestāžu organizētās mācībās un attiecīgās apmaiņas programmās.

(47.a) Savienībā un visā pasaulē par aizvien nopietnāku veselības problēmu kļūst rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem. Tāpēc šajā Programmā vajadzētu būt iespējam līdzfinansēt pasākumus, ar ko atbalsta cīņu ar rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem.

(48) *(daļēji pārcelts uz 6.a apsvērumu)*

(49) *(pārcelts uz 6.b apsvērumu)*

(50) *(pārcelts uz 6.c apsvērumu)*

(51) *(pārcelts uz 6.d apsvērumu)*

(52) Savienība un dalībvalstis ir apņēmušās īstenot Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam. Sekmējot 2030. gada programmas sasniegšanu, Savienība un dalībvalstis veicinās spēcīgāku, ilgtspējīgāku, iekļaujošāku, drošāku un pārtikušāku Eiropu. Programmai būtu jāpalīdz īstenot 2030. gada programmu, tostarp līdzsvarojot ilgtspējīgas attīstības ekonomiskos, sociālos un vidiskos aspektus.

- (53) Ņemot vērā to, cik svarīgi pret klimata pārmaiņām cīnīties atbilstoši Savienības saistībām īstenot Parīzes nolīgumu un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus, Programmai būtu jāpalīdz klimata pasākumus maģistralizēt un sasniegt vispārēju mērķkrādītāju, proti, 25 % no Savienības budžeta izdevumiem, kas paredzēti klimata mērķu sasniegšanai. Attiecīgās darbības tiks formulētas Programmas sagatavošanas un īstenošanas posmā un atkārtoti novērtētas attiecīgo izvērtēšanas un pārskatīšanas procesu gaitā.
- (54) Šajā regulā ir noteikts Programmas finansējums, un tas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsaucē summa tādā izpratnē, kā [*atsauce attiecīgi jāatjaunina saskaņā ar jauno iestāžu nolīgumu: 17. punkts Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Iestāžu nolīgumā (2013. gada 2. decembris) par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību*²⁵].
- [(55) Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu paredz, ka Programmas aptvertajās jomās norit sadarbība starp Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstīm, kuras ir Eiropas Ekonomikas zonas dalībnieces, no otras puses. Būtu arī jāparedz, ka Programmā var piedalīties citas valstis, tostarp Savienības kaimiņvalstis un tādas valstis, kas ir iesniegušas pieteikumu kļūt par Savienības dalībvalstīm, kas ir kandidātvalstis vai kas pievienojas Savienībai. Turklāt saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par sadarbību statistikas jomā²⁶ Eiropas statistikas jomā Programmai vajadzētu būt atvērtai Šveicei.]

²⁵ OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32013Q1220%2801%29&from=EN&lang3=choose&lang2=choose&lang1=LV>

²⁶ OV L 90, 28.3.2006., 2. lpp.

- [(56) Trešās valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, Savienības programmās var piedalīties sadarbības ietvaros, kura izveidota saskaņā ar EEZ līgumu, kas paredz programmas īstenot, saskaņā ar minēto līgumu pieņemot attiecīgu lēmumu. Trešās valstis var piedalīties, arī pamatojoties uz citiem juridiskiem aktiem. Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, lai atbildīgajam kredītrīkotājam, Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) un Eiropas Revīzijas palātai piešķirtu tiesības un piekļuvi, kas tiem vajadzīgi pilnīgai savas attiecīgās kompetences īstenošanai.]
- (57) Šai Programmai piemēro Finanšu regulu. Tajā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumi par attiecināmības kritērijiem dotācijām, godalgām, iepirkumiem.
- (58) Saskaņā ar iepriekšējām programmām un budžeta pozīcijām īstenotās darbības ir apliecinājušas, ka ir piemērotas un būtu jā saglabā. Saskaņā ar Programmu ieviesto jauno pasākumu mērķis ir jo īpaši nostiprināt labi funkcionējošu iekšējo tirgu. Lai Programmas izpildē nodrošinātu lielāku vienkāršību un elastību un tādējādi labāk sasniegtu tās mērķus, darbības būtu jādefinē tikai kopējo, vispārīgo kategoriju jomā. Programmā būtu jāiekļauj arī to indikatīvo aktivitāšu saraksts, kas attiecas uz konkrētiem mērķiem konkurētspējas jomā, vai īpašas darbības, kas izriet no regulatīvām prasībām, piemēram, standartizācijas jomā, augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības jomā un Eiropas statistikas jomā.
- (59) Ir nepieciešams konkrētizēt noteiktas to subjektu kategorijas, kuri ir tiesīgi saņemt finansējumu, kā arī subjektus, kuri būtu tiesīgi saņemt finansējumu bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus.
- (60) Ņemot vērā aizvien augošo pasaules ekonomikas savstarpējo atkarību, Programmai būtu jāturpina nodrošināt iespēju konkrētās darbībās iesaistīt ārējus ekspertus, piemēram, trešo valstu amatpersonas, starptautisku organizāciju pārstāvjus vai ekonomikas dalībniekus.
- (61) Ir nepieciešams norādīt konkrētus kritērijus attiecībā uz līdzfinansēšanas noteikumiem un attiecināmajām izmaksām.

- (62) Lai ņemtu vērā Komisijas apņēmiņu, kas pausta tās 2010. gada 19. oktobra paziņojumā "Par ES budžeta pārskatīšanu" ²⁷, un lai saskaņotu un vienkāršotu finansēšanas programmas, ja ar paredzētajām darbībām saskaņā ar Programmu iecerēts sasniegt mērķus, kas dažādiem finansēšanas instrumentiem ir kopīgi, resursi būtu jāizmanto kopīgi ar citiem Savienības finansēšanas instrumentiem, tomēr novēršot divkāršu finansēšanu.
- (63) Šai Programmai būtu jāveicina tas vispārējais atbalsts attālāko reģionu īpašajām vajadzībām un to integrācijai iekšējā tirgū, kuru nesen atkārtoti apstiprināja Komisijas paziņojums "Stiprāka un atjaunota stratēģiskā partnerība ar ES tālākajiem reģioniem" ²⁸.
- (64) Programmai būtu jāveicina sinerģija, vienlaikus novēršot pārklāšanos ar saistītajām Savienības programmām un pasākumiem. Darbībām saskaņā ar Programmu būtu jāpapildina iekšējā tirgus atbalstam un uzlabošanai paredzētās muitas un *Fiscalis* programmas darbības, kas noteiktas ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ²⁹ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ³⁰.

²⁷ COM(2010) 700 galīgā redakcija, 2010. gada 19. oktobris.

²⁸ COM(2017) 623 *final*.

²⁹ COM(2018) 442 *final*.

³⁰ COM(2018) 443 *final*.

- (65) Programmai būtu jāveicina sinerģija un papildināmības attiecībā uz MVU un uzņēmējdarbības atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ³¹. Turklāt ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ³² izveidotā fonda *InvestEU* MVU sadaļa garantēs parāda un pašu kapitāla atbalstu, lai uzlabotu MVU piekļuvi finansējumam un finansējuma pieejamību MVU. Programmai būtu arī jācenšas panākt sinerģiju ar Kosmosa programmu, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ³³, lai MVU rosinātu gūt labumu no revolucionārām inovācijām un citiem risinājumiem, kas izstrādāti minētajās programmās.
- (66) Šai Programmai būtu jāveicina sinerģija ar programmu "Apvārsnis Eiropa", kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. [...] ³⁴ un kuras mērķis ir veicināt pētniecību un inovāciju. Tas jo īpaši attiecas uz papildināmību ar topošās Eiropas Inovācijas padomes darbībām inovatīviem uzņēmumiem, kā arī uz atbalstu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem paredzētiem pakalpojumiem, izmantojot *EEN*.
- (67) Programmai būtu jāveicina sinerģija un papildināmība attiecībā uz programmu "Digitālā Eiropa", kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ³⁵ un kuras mērķis ir veicināt Savienības ekonomikas un publiskā sektora digitalizāciju.

³¹ COM(2018) 372 *final*.

³² COM(2018) 439 *final*.

³³ COM(2018) 447 *final*.

³⁴ COM(2018) 435 *final*.

³⁵ COM(2018) 434 *final*.

- (68) Turklāt Programmai būtu arī jācenšas panākt sinerģiju ar Tiesiskuma, tiesību un vērtību fondu, kurš izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ³⁶ un kura mērķis ir atbalstīt Eiropas tiesiskuma telpas turpmāko attīstību attiecībā uz valstu tiesu sistēmu labu darbību, kas ir priekšnosacījums taisnīgai un izmaksu ziņā lietderīgai Eiropas ekonomikai.
- (69) Attiecībā uz darbaspēka un jaunatnes mobilitāti, kas ir būtiski svarīga labi funkcionējošam iekšējam tirgum, Programmai būtu jāveicina sinerģija ar Erasmus programmu, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ³⁷, Eiropas Savienības Solidaritātes fondu, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ³⁸, un Eiropas Sociālo fondu Plus, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ³⁹.
- (70) Visbeidzot, tādas darbības kā veterināros un fitosanitāros pasākumus dzīvnieku un augu veselības krīžu gadījumā varētu papildināt ar tirgus intervenci no Savienības kopējās lauksaimniecības politikas programmas, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ⁴⁰.
- (71) Attiecīgā gadījumā Programmas darbības būtu jāizmanto samērīgi, lai risinātu tirgus neveiksmes vai suboptimālas situācijas ieguldījumu jomā, darbībām nevajadzētu dublēt vai izspiest no tirgus privāto finansējumu, un tām jābūt ar uzskatāmu Eiropas pievienoto vērtību.

³⁶ COM(2018) 383 *final*.

³⁷ COM(2018) 367 *final*.

³⁸ COM(2018) 322 *final*, 10. pants.

³⁹ COM(2018) 382 *final*.

⁴⁰ COM(2018) 393 *final*.

- (72) Būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras attiecībā uz tādu darba programmu pieņemšanu, ar kurām īsteno darbības, kas veicina cilvēku, dzīvnieku un augu augstu veselības līmeni, kā arī pārtikas un barības nekaitīgumu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ⁴¹.
- (73) Finansēšanas veidi un īstenošanas metodes saskaņā ar šo regulu būtu jāizraugās, pēc to spējas sasniegt konkrētos darbību mērķus un sasniegt rezultātus, jo īpaši ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu un sagaidāmo neatbilstības risku. Būtu arī jāietver vienreizēju maksājumu, vienotu likmju un vienības izmaksu izmantošana, kā arī finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts Finanšu regulas 125. panta 1. punktā.
- (74) Lai nodrošinātu regulāru pārraudzību un pārskatu sniegšanu, jau pašā sākumā būtu jāizveido pienācīgs Programmas darbību un rezultātu pārraudzības satvars. Šādai pārraudzībai un pārskatu sniegšanai būtu jābalstās uz rādītājiem, novērtējot Programmā veikto darbību ietekmi salīdzinājumā ar iepriekš noteiktiem atskaites punktiem.

⁴¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (75) Ievērojot 22. un 23. punktu 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ⁴², Programmu nepieciešams izvērtēt, pamatojoties uz informāciju, kas ievākta, izpildot noteiktas pārraudzības prasības, vienlaikus neradot pārmērīgu regulējumu un administratīvo slogu, jo īpaši dalībvalstīm. Šajās prasībās vajadzības gadījumā būtu jāiekļauj izmērāmi rādītāji, ko izmantot, izvērtējot Programmas ietekmi praksē.
- (76) To dzīvnieku slimību un zoonožu saraksts, kuras var pretendēt uz finansējumu uz ārkārtas pasākumu pamata un uz izskaušanas, kontroles un uzraudzības programmu pamata, būtu jāizveido, pamatojoties uz dzīvnieku slimībām, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/429 ⁴³ I daļas 2. nodaļā, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/99/EK ⁴⁴, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 2160/2003 ⁴⁵ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 999/2001 ⁴⁶.

⁴² OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

⁴³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/429 (2016. gada 9. marts) par pārnēsājamām dzīvnieku slimībām un ar ko groza un atceļ konkrētus aktus dzīvnieku veselības jomā ("Dzīvnieku veselības tiesību akts") (OV L 84, 31.3.2016., 1. lpp.).

⁴⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/99/EK (2003. gada 17. novembris) par zoonožu un zoonožu ierosinātāju uzraudzību, ar kuru groza Padomes Lēmumu 90/424/EEK un atceļ Padomes Direktīvu 92/117/EEK (OV L 325, 12.12.2003., 31. lpp.).

⁴⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 2160/2003 (2003. gada 17. novembris) par salmonellas un dažu citu pārtikā sastopamu zoonozes īpašu izraisītāju kontroli (OV L 325, 12.12.2003., 1. lpp.).

⁴⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 999/2001, ar ko paredz noteikumus dažu transmisīvo sūkļveida encefalopātiju profilaksei, kontrolei un apkarošanai (OV L 147, 31.5.2001., 1. lpp.).

- (77) Lai ņemtu vērā situācijas, ko izraisījušas dzīvnieku slimības, kuras būtiski ietekmē lopkopību vai lopkopības produktu tirdzniecību, cilvēkus apdraudošu zoonožu izplatīšanās vai jaunas zinātniskas norises vai epidemioloģisku notikumu gaitu, kā arī dzīvnieku slimības, kas var radīt jaunu apdraudējumu Savienībai, būtu jāpiešķir Komisijai pilnvaras saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību, proti, tā 290. pantu, pieņemt tiesību aktus attiecībā uz dzīvnieku slimību un zoonožu saraksta grozīšanu. Lai nodrošinātu, ka Programmas virzība uz tās mērķu sasniegšanu tiek rezultatīvi novērtēta, Komisijai būtu jāpiešķir pilnvaras saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību, proti, tā 290. pantu, pieņemt aktus, ar kuriem vajadzības gadījumā pārskata vai papildina rādītājus, pēc kuriem novērtē konkrēto mērķu sasniegšanu, un šo regulu papildina ar noteikumiem par pārraudzības un izvērtēšanas satvara izveidi. Ir īpaši svarīgi, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu attiecīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (78) Ievērojot [*atsauce attiecīgi jāatjaunina saskaņā ar jaunu lēmumu par AZT*: Padomes Lēmuma 2013/755/ES ⁴⁷ 94. pantu], fiziskās personas un tiesību subjekti no aizjūras zemēm un teritorijām ir tiesīgi saņemt finansējumu, ja vien tiek ievēroti Programmas noteikumi un mērķi un iespējamie režīmi, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.

⁴⁷ Padomes Lēmums 2013/755/ES (2013. gada 25. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV L 344, 19.12.2013., 1. lpp.).

(79) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 ⁴⁸, Padomes Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2988/95 ⁴⁹, Padomes Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 ⁵⁰ un Padomes Regulu (ES) 2017/1939 ⁵¹ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un – vajadzības gadījumā – administratīvus odus. Konkrētāk, saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 un Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt administratīvu izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finansiālās intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) var izmeklēt un ierosināt kriminālvajāšanu par krāpšanu un citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finansiālās intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371 ⁵². Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbojas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, *EPPO* attiecībā uz tām dalībvalstīm, kuras piedalās ciešākā sadarbībā, ievērojot Regulu (ES) 2017/1939, un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas.

⁴⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

⁴⁹ Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

⁵⁰ Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

⁵¹ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

⁵² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

- (80) Uz šo regulu attiecas horizontālie finanšu noteikumi, kurus pieņēmis Eiropas Parlaments un Padome, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 322. pantu. Šie noteikumi ir noteikti Finanšu regulā un jo īpaši nosaka procedūru tādai budžeta izveidei un izpildei, kurā izmantotas dotācijas, iepirkumus, godalgas, netiešu izpildi, kā arī paredz finansiālo aktoru atbildības pārbaudes. [Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu, attiecas arī uz Savienības budžeta aizsardzību gadījumos, kur dalībvalstīs pastāv vispārīgas nepilnības tiesiskuma jomā, jo tiesiskuma ievērošana ir būtisks priekšnoteikums pareizai finansiālai pārvaldībai un rezultatīvam Savienības finansējumam.]
- (81) Personas datu apstrādi, kas saistībā ar šo regulu un dalībvalstu kompetento iestāžu uzraudzībā tiek veikta dalībvalstīs, reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 ⁵³. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 ⁵⁴ reglamentē personas datu apstrādi, ko šīs regulas ietvaros un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja uzraudzībā veic Komisija. Jebkurai informācijas apmaiņai vai nodošanai, ko veic kompetentās iestādes, jāatbilst Regulas (ES) 2016/679 noteikumiem par personas datu nodošanu un jebkurai informācijas apmaiņai vai nodošanai, ko veic Komisija, jāatbilst Regulas (EK) Nr. 45/2001 noteikumiem par personas datu nodošanu.

⁵³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁵⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

- (81.a)Regulā (EK) Nr. 223/2009 ir paredzēti noteikumi par statistikas sagatavošanu saskaņā ar statistiskās konfidencialitātes principu un noteikts, ka valstu statistikas iestādes, citas valsts iestādes un Komisija (*Eurostat*) veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu principu un pamatnostādņu pielāgošanu attiecībā uz konfidencialu datu fizisku un loģisku aizsardzību.
- (82) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo tie ir saistīti ar pārrobežu jautājumiem, bet Savienības rīcības lielāka potenciāla dēļ minētos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (83) Programmai arī būtu jānodrošina labāka redzamība un saskaņotība Savienības iekšējā tirgū, lielāka uzņēmumu (tostarp MVU) konkurētspēja, kā arī jāveicina Eiropas statistikas darbības, kas vērstas uz Eiropas iedzīvotājiem, uzņēmumiem un pārvaldes iestādēm.

- (84) No 2021. gada 1. janvāra būtu jāatceļ Regula (ES) Nr. 99/2013, Regula (ES) Nr. 1287/2013, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 254/2014 ⁵⁵, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 258/2014 ⁵⁶, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 652/2014 ⁵⁷ un Regula (ES) 2017/826.
- (85) Ir lietderīgi nodrošināt netraucētu pāreju no programmām tādās jomās kā uzņēmumu un MVU konkurētspēja, patērētāju tiesību aizsardzība, finanšu pakalpojumu klienti un tiešie lietotāji, finanšu pakalpojumu politikas veidošana, augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības joma un Eiropas statistika, kas izveidotas ar Regulu (ES) Nr. 1287/2013, Regulu (ES) Nr. 254/2014, Regulu (ES) 2017/826, Regulu (ES) Nr. 258/2014, Regulu (ES) Nr. 652/2014, Regulu (ES) Nr. 99/2013 un šo Programmu, jo īpaši attiecībā uz daudzgadu pasākumu turpināšanu un iepriekšējo programmu panākumu izvērtēšanu,

⁵⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 254/2014 (2014. gada 26. februāris) par daudzgadu patērētāju tiesību aizsardzības programmu no 2014. līdz 2020. gadam un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 1926/2006/EK (OV L 84, 20.3.2014., 42. lpp.).

⁵⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 258/2014 (2014. gada 3. aprīlis), ar ko izveido Savienības programmu, lai atbalstītu īpašas darbības finanšu pārskatu un revīzijas jomā laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam, un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 716/2009/EK (OV L 105, 8.4.2014., 1. lpp.).

⁵⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 652/2014 (2014. gada 15. maijs), ar ko paredz noteikumus tādu izdevumu pārvaldībai, kuri attiecas uz pārtikas apriti, dzīvnieku veselību un dzīvnieku labturību, augu veselību un augu reproduktīvo materiālu, un ar ko groza Padomes Direktīvas 98/56/EK, 2000/29/EK un 2008/90/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 178/2002, (EK) Nr. 882/2004 un (EK) Nr. 396/2005, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/128/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009 un atceļ Padomes Lēmumus 66/399/EEK, 76/894/EEK un 2009/470/EK (OV L 189, 27.6.2014, 1. lpp.).

I NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido programmu, kas paredz gan uzlabot iekšējā tirgus darbību un uzņēmumu, jo īpaši mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspēju augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības jomā, gan plānošanas un finansēšanas satvaru Eiropas statistikas izstrādei, sagatavošanai un izplatīšanai Regulas (EK) Nr. 223/2009 13. panta nozīmē ("Programma").

Regulā ir izklāstīti Programmā paredzēto darbību galvenās jomas un mērķi, budžets laikposmam no 2021. gada līdz 2027. gadam, Savienības finansējuma veidi un šāda finansējuma piešķiršanas noteikumi, kā arī pārvaldības sistēma.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "finansējuma apvienošanas darbība" ir Savienības budžeta atbalstītas darbības, tostarp, ievērojot 2. panta 6. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, *Euratom*) 2018/1046 ("Finanšu regula"), finansējuma apvienošanas mehānismu ietvaros, kuras apvieno no Savienības budžeta finansēta neatmaksājama atbalsta formas un/vai finanšu instrumentus ar atmaksājama atbalsta formām no attīstības finansēšanas iestādēm vai citām publisko finanšu iestādēm, kā arī komerciālām finanšu iestādēm un ieguldītājiem;
- 2) "Eiropas statistika" ir statistika, kas izstrādāta, sagatavota un izplatīta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 223/2009;

- 3) "tiesību subjekts" ir jebkura fiziska persona vai juridiska persona, kas izveidota saskaņā ar valsts, Savienības vai starptautiskajiem tiesību aktiem un minētajos aktos par tādu ir atzīta, kam ir juridiskās personas statuss un kas, rīkodamās savā vārdā, var īstenot tiesības, un kam var būt saistoši pienākumi, vai jebkurš subjekts bez juridiskas personas statusa saskaņā ar Finanšu regulas 197. panta 2. punkta c) apakšpunktu;
- 4) "MVU" ir mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi saskaņā ar definīciju Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK, proti, tā 2003. gada 6. maija redakcijā;
- 5) "trešā valsts" ir valsts, kas nav Savienības locekle.

3. pants

Programmas mērķi

1. Programmas vispārīgie mērķi ir šādi:
 - a) nodrošinot Savienības tiesību aktu izpildi, atvieglojot piekļuvi tirgum, nosakot standartus un veicinot cilvēku, dzīvnieku un augu veselību un dzīvnieku labturību, vienlaikus ievērojot ilgtspējīgas attīstības principus, uzlabot iekšējā tirgus darbību un jo īpaši aizsargāt iedzīvotājus, patērētājus un uzņēmumus, jo īpaši MVU, un nodrošināt tiem pilnvērtīgas iespējas rīkoties; kā arī uzlabot sadarbību dalībvalstu kompetento iestāžu vidū un sadarbību starp šīm iestādēm, Komisiju un decentralizētajām Savienības aģentūrām;
 - b) nodrošināt augstas kvalitātes, salīdzināmu, savlaicīgu un drošticamu Eiropas statistiku, uz kuru balstītos visu Savienības politikas virzienu izstrāde, pārraudzība un izvērtēšana, un palīdzēt politikas veidotājiem, uzņēmumiem, akadēmiskajām aprindām, iedzīvotājiem un plašsaziņas līdzekļiem pieņemt pārdomātus lēmumus un aktīvi piedalīties demokrātiskajā procesā.

2. Programmas konkrētie mērķi ir šādi:

- a) panākt iekšējā tirgus efektīvāku darbību, arī ņemot vērā digitālo pāreju, veicināt nepamatotu vai nesamērīgu šķēršļu novēršanu un likvidēšanu, nepamatotas nevienlīdzīgas attieksmes pret tirgus dalībniekiem novēršanu, atbalstīt Savienības tiesību aktu izstrādi, īstenošanu un izpildi tādās jomās kā preču un pakalpojumu iekšējais tirgus, publiskais iepirkums, tirgus uzraudzība, kā arī uzņēmējdarbības tiesības, līgumtiesības un ārpuslīgumiskās tiesības, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršana, brīva kapitāla aprite, finanšu pakalpojumi un konkurence, tostarp lietotāji orientētu pārvaldības instrumentu izstrāde;
- b) stiprināt MVU konkurētspēju un panākt papildināmību Savienības līmenī, īstenojot pasākumus, kas:
 - i) sniedz dažādu veidu atbalstu MVU, tostarp tūrisma nozarē,
 - ii) atvieglot piekļuvi tirgiem, tostarp MVU internacionalizāciju,
 - iii) veicināt MVU labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi,
 - iv) atbalstīt nozaru konkurētspēju,
 - v) veicināt rūpniecības modernizāciju,
 - vi) atbalstīt rūpniecisko vērtībķēžu izstrādi un
 - vii) veicināt uzņēmējdarbību samērīgā veidā;

- c) nodrošināt sekmīgu iekšējā tirgus darbību, izmantojot standartizācijas procesus, kas:
 - i) dod iespēju finansēt Eiropas standartizāciju un iesaistītajām personām piedalīties Eiropas standartu izstrādē,
 - ii) atbalsta augstas kvalitātes starptautisko finanšu pārskatu un revīzijas standartu izstrādi, sekmē to integrāciju Savienības tiesību aktos, veicina inovāciju un paraugprakses izstrādi uzņēmumu pārskatos;
- d) atbalstīt patērētāju intereses un nodrošināt augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzību un ražojumu drošumu,
 - i) sniegtot patērētājiem, uzņēmumiem un pilsoniskajai sabiedrībai rīcības un izglītības iespējas un palīdzību; nodrošinot augsta līmeņa patērētāju aizsardzību, ilgtspējīgu patēriņu un ražojumu drošumu, jo īpaši atbalstot kompetentās izpildiestādes, patērētāju pārstāvju organizācijas, sadarbības darbības un aktivitātes, ar ko uzlabo kompetento iestāžu sadarbību, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātiem patērētājiem; nodrošinot, lai pienācīgi tiktu ņemtas vērā patērētāju intereses digitālajā pasaulē; nodrošinot, lai visiem patērētājiem būtu piekļuve tiesiskajai aizsardzībai; sniegtot pietiekamu informāciju par tirgiem un patērētājiem,
 - ii) stimulējot patērētāju, citu finanšu pakalpojumu tiešo lietotāju un pilsoniskās sabiedrības līdzdalību finanšu pakalpojumu politikas veidošanā; uzlabojot izpratni par finanšu nozari;
- e) palīdzēt augstā līmenī nodrošināt cilvēku, dzīvnieku un augu veselību augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības jomā, tostarp novēršot, atklājot un izskaužot dzīvnieku slimības un augu kaitīgos organismus, un atbalstīt dzīvnieku labturības uzlabošanu, cīņu ar rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem, kā arī ilgtspējīgu pārtikas ražošanu un patēriņu;

- f) savlaicīgi, objektīvi un izmaksefektīvi sagatavot un izplatīt augstas kvalitātes Eiropas statistiku saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 223/2009 12. panta 1. punktā minētajiem kvalitātes kritērijiem, izmantojot pastiprinātu Eiropas Statistikas sistēmu, kas minēta Regulas (EK) Nr. 223/2009 4. pantā, un uzlabotas partnerības Eiropas Statistikas sistēmā un partnerības ar visām attiecīgajām ārējām personām, kā arī lietojot vairākus datu avotus, progresīvas datu analīzes metodes, viedās sistēmas un digitālās tehnoloģijas.

4. pants

Budžets

1. Finansējums Programmas īstenošanai laikposmā no 2021. gada līdz 2027. gadam [pašreizējās cenās ir 4 088 580 000] EUR.
2. No 1. punktā minētās summas šādiem mērķiem iedala šādas indikatīvas summas:
 - a) [1 000 000 000] EUR mērķim, kas norādīts 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā;
 - b) [188 000 000] EUR mērķim, kas norādīts 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta i) punktā;
 - c) [1 680 000 000] EUR mērķim, kas norādīts 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā;
 - d) [552 000 000] EUR mērķim, kas norādīts 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā.
3. Līdz 5 % no šā panta 1. punktā minētās summas var izmantot tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, kas vajadzīga Programmas īstenošanai, jo īpaši attiecībā uz sagatavošanas, pārraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, attiecībā uz tādu informācijas tehnoloģiju tīklu lietošanu, kuri orientēti uz informācijas apstrādi un apmaiņu, kā arī korporatīvo informācijas tehnoloģiju rīku lietošanu un izstrādi.

4. Attiecībā uz mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā, budžeta saistības, kas ilgst ilgāk par vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem.
5. Atkāpjoties no Finanšu regulas 111. panta 2. punkta, budžeta saistības attiecībā uz dotāciju, ko piešķir veterinārajiem un fitosanitārajiem ārkārtas pasākumiem saskaņā ar konkrēto mērķi, kas minēts šīs regulas 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā, Komisija uzņemas pēc dalībvalstu iesniegto maksājumu pieteikumu novērtēšanas.
6. Pēc dalībvalstu pieprasījuma uz Programmu var pārnest resursus, kas tām iedalīti uz dalītas pārvaldības pamata. Komisija minētos resursus apgūst tieši saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu vai netieši saskaņā ar minētā punkta c) apakšpunktu. Pēc iespējas lielākā mērā minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā .

[5. pants

Programmas asociētās trešās valstis

Programmā var piedalīties šādas trešās valstis:

- a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) locekles, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, — saskaņā ar nosacījumiem, kuri noteikti EEZ nolīgumā;
- b) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis — saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu dalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šīm valstīm;

- c) valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, — saskaņā ar attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu dalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šīm valstīm;
- d) [...]trešās valstis, — saskaņā ar nosacījumiem, kuri izklāstīti īpašā nolīgumā, kas attiecas uz trešās valsts dalību jebkurā Savienības programmā, ja vien šis nolīgums:
- i) nodrošina taisnīgu līdzsvaru attiecībā uz Savienības programmās līdzdalīgās trešās valsts iemaksām un ieguvumiem;
 - ii) nosaka nosacījumus par dalību programmās, arī par to, kā aprēķina finansiālās iemaksas dažādajās programmās un programmu administratīvās izmaksas;
 - iii) trešajai valstij nepiešķir pilnvaras par šo programmu pieņemt lēmumus;
 - iv) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finansiālās intereses.

Šā punkta ii) apakšpunktā minētās iemaksas veido piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar Finanšu regulas [21. panta 5. punktu].]

ES finansējuma apgūšana un forma

1. Programmu īsteno atbilstoši tiešas pārvaldības principam saskaņā ar Finanšu regulu vai atbilstoši netiešas pārvaldības principam kopā ar struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
2. Programmas sniegtais finansējums var būt jebkurā Finanšu regulā noteiktajā formā, jo īpaši kā dotācijas, godalgas un iepirkumi. Tajā var būt paredzēts arī finansējums finanšu instrumentu formā finansējuma apvienošanas darbībās.
3. Risku, kas saistīts ar līdzekļu atgūšanu no saņēmējiem, var segt ar iemaksām savstarpējās apdrošināšanas mehānismā, un tās tiek uzskatītas par pietiekamu garantiju saskaņā ar Finanšu regulu. Piemēro Regulas XXX [kas nomaina Regulu par garantiju fondu] [X. pantā] paredzētos noteikumus ⁵⁸.

⁵⁸ [tiks ievietots]

II NODAĻA

DOTĀCIJAS

7. pants

Dotācijas

Dotācijas saskaņā ar Programmu piešķir un pārvalda saskaņā ar Finanšu regulas VIII sadaļu.

8. pants

Attiecināmās darbības

1. Uz finansējumu var pretendēt vienīgi darbības, kas īsteno 3. pantā minētos mērķus.
2. Jo īpaši var pretendēt šādas darbības, kas īsteno 3. pantā minētos mērķus:
 - a) tādu piemērotu apstākļu radīšana, lai nodrošinātu rīcības iespējas visiem iekšējā tirgus aktoriem, tostarp uzņēmumiem, iedzīvotājiem un patērētājiem, pilsoniskajai sabiedrībai un publiskajām iestādēm, izmantojot caurredzamu informāciju un izpratnes veidošanas kampaņas, paraugprakses apmaiņu, labas prakses veicināšanu, apmaiņu ar pieredzi un speciālajām zināšanām un to izplatīšanu, kā arī apmācības organizēšanu; šādās darbībās, ko īsteno, izmantojot tādus pastāvošos tīklus kā *SOLVIT* un Eiropas Patērētāju centru tīkls, attiecīgos gadījumos iesaista trešās valstis nolūkā sekmēt ES vērtības, noteikumus un standartus;
 - b) tādu mehānismu nodrošināšana iedzīvotājiem, patērētājiem, tiešajiem lietotājiem, pilsoniskajai sabiedrībai un Savienības uzņēmumu pārstāvjiem, kas sekmētu politiskās diskusijas, rīcībpolitikas un lēmumu pieņemšanas procesu, jo īpaši atbalstot pārstāvības organizāciju darbību valsts un Savienības līmenī;

- c) spēju veidošana, kopīgu darbību atvieglināšana un koordinācija dalībvalstu vidū, dalībvalstu kompetento iestāžu vidū, kā arī dalībvalstu kompetento iestāžu un Komisijas, decentralizēto Savienības aģentūru un trešo valstu iestāžu vidū;
- d) atbalsts rezultatīvai Savienības tiesiskā regulējuma izpildei un modernizēšanai, kā arī tā ātrai pielāgošanai pastāvīgi mainīgajai videi un trešo valstu paņēmieniem, tostarp veicot datu vākšanu un analīzes; iekšējā tirgus darbības pētniecība, pētījumi, izvērtējumi un politikas ieteikumi; demonstrējumu pasākumu un pilotprojektu organizēšana; komunikācijas pasākumi; īpašu IT rīku izstrāde, kas nodrošina pārredzamu un efektīvu iekšējā tirgus darbību, kā arī krāpniecisku paņēmienu apkarošana un novēršana internetā.

3. Uz finansējumu var pretendēt šādas darbības, kas īsteno 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi:

- a) nodrošināt dažāda veida atbalstu MVU, tostarp informāciju, mentorēšanu, mācības, izglītību, mobilitāti, pārrobežu sadarbību vai konsultāciju pakalpojumus;
- b) atvieglināt MVU piekļuvi tirgiem gan Savienībā, gan ārpus tās, atbalstīt tos globālu un sabiedrisku problēmjaudājumu risināšanā un uzņēmējdarbības internacionalizācijā, kā arī stiprināt Savienības rūpniecības vadošo lomu pasaules mēroga vērtībķēdēs;
- ba) atbalstīt Eiropas Biznesa atbalsta tīklu (*EEN*), lai Savienības MVU, kuri mēģina izpētīt iespējas iekšējā tirgū un trešās valstīs, nodrošinātu integrētus uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumus; *EEN* var arī izmantot, lai sniegtu pakalpojumus citu Savienības programmu vārdā, piemēram, programmas "Apvārsnis Eiropa" vārdā, tai skaitā, lai sniegtu konsultāciju vai spēju veidošanas pakalpojumus; tos pakalpojumus, ko *EEN* sniedz citu programmu vārdā, finansē minētās programmas; *EEN* īstenošanu cieši saskaņo ar dalībvalstīm, lai atbilstoši subsidiaritātes principam novērstu darbību dublēšanos;

- c) pievērsties tirgus šķēršļu un administratīvā sloga problēmjaudājumu risināšanai un radīt labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi, kas MVU dotu iespēju izmantot iekšējā tirgus priekšrocības;
 - d) veicināt uzņēmumu izaugsmi, tostarp tehnisko, digitālo un uzņēmējdarbības prasmju attīstīšanu, produktu izstrādi, digitalizāciju un rūpniecisko pārveidi ražošanas un pakalpojumu nozarēs;
 - e) atbalstīt uzņēmumu konkurētspēju un visas ekonomikas nozares, atbalstīt MVU jaunrades un inovāciju ieviešanā, jaunu uzņēmējdarbības modeļu pārņemšanā un kopdarbībā dažādos vērtītkēdes posmos, stratēģiski savienojot ekosistēmas un klasterus, tostarp Kopīgo klasteru iniciatīvu;
 - f) stimulēt uzņēmējdarbības garu un uzņēmējdarbības kultūru, tostarp jaunajiem uzņēmējiem paredzēto mentorēšanas shēmu, un atbalstīt jaunuzņēmumus, uzņēmējdarbības ilgtspēju un augošus uzņēmumus.
4. Uz finansējumu var pretendēt Regulas (ES) Nr. 1025/2012 15. un 16. pantā aprakstītās darbības un darbības, kas īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta i) punktā minēto konkrēto mērķi.
5. Uz finansējumu var pretendēt darbības, kas sniedz atbalstu aktivitātēm, kuru mērķis ir izstrādāt, piemērot, novērtēt un pārraudzīt starptautiskos standartus finanšu pārskatu un revīzijas jomā, kā arī pārraudzīt šo jomu standartizācijas procesus un īstenot 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta ii) punktā minēto konkrēto mērķi.
6. Uz finansējumu var pretendēt I pielikumā minētās darbības, kas īsteno 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi.
7. Uz finansējumu var pretendēt II pielikumā minētās darbības, kas īsteno 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi.

Atbalsttiesīgie subjekti

1. Papildus Finanšu regulas 197. pantā noteiktajiem kritērijiem piemēro šā panta 2. līdz 7. punktā noteiktos attiecināmības kritērijus.
2. Papildus 3. līdz 7. punktā noteiktajiem attiecināmības nosacījumiem saskaņā ar Programmu atbalsttiesīgi ir šādi subjekti:
 - a) tiesību subjekti, kas veic uzņēmējdarbību kādā no šādām valstīm:
 - i) dalībvalsts vai aizjūras zeme vai teritorija, kas ar to ir saistīta;
 - ii) Programmas asociētā trešā valsts saskaņā ar 5. pantu;
 - b) jebkurš tiesību subjekts, kas izveidots saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, vai jebkura starptautiska organizācija;
 - c) tiesību subjekti, kas veic uzņēmējdarbību trešā valstī, kura nav Programmas asociētā valsts, izņēmuma kārtā ir tiesīgi piedalīties programmā, ar noteikumu, ka ar darbību tiecas sasniegt Programmas mērķus un ārpus Savienības veiktās darbības sekmē dalībvalstu teritorijās, uz kurām attiecas Līgumi, veiktu intervenču rezultativitāti.
3. Tiesību subjekti, kas uzņēmējdarbību veic trešā valstī, kura nav Programmas asociētā valsts, drīkst piedalīties šādās darbībās:
 - a) darbībās, kas īsteno 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi;
 - b) darbībās, kas atbalsta patērētāju tiesību aizsardzību, īstenojot 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta i) punktā minēto konkrēto mērķi.

Subjekti, kas piedalās a) un b) apakšpunktā minētajās darbībās, nav tiesīgi saņemt Savienības finanšu maksājumus, izņemot gadījumos, kad tas ir būtiski nepieciešams no Programmas īstenošanas viedokļa, jo īpaši attiecībā uz Savienības uzņēmumu konkurētspēju un piekļuvi tirgiem vai attiecībā uz Savienībā pastāvīgi dzīvojošu patērētāju aizsardzību. Šis izņēmums neattiecas uz peļņu gūstošiem subjektiem.

4. Attiecībā uz darbībām, kas īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta i) punktā minēto konkrēto mērķi, atbalsttiesīgi ir Regulas (ES) Nr. 1025/2012 15. un 16. pantā norādītie subjekti.
5. Attiecībā uz darbībām, kas atbalsta patērētāju tiesību aizsardzību, īstenojot 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta i) punktā minēto konkrēto mērķi, un kas ir saistītas ar Eiropas Patērētāju centru tīklu, atbalsttiesīgas ir šādas struktūras:
 - a) struktūra, kuru iecēlusi kāda no dalībvalstīm vai kāda no trešām valstīm, kas minēta 5. pantā, un kura ir bezpeļņas struktūra, kas izraudzīta, ievērojot caurredzamu procedūru;
 - b) publiska struktūra.
6. Trešās valstis, kuras ir Programmas asociētās valstis, vai trešās valstis, kuras nav Programmas asociētās valstis, ir tiesīgas piedalīties šādās darbībās, kas īsteno 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi:
 - a) aizsardzības pasākumi, kuri jāveic, ja, trešās valsts vai dalībvalsts teritorijā esot sastopamai vai izvēršoties kādai no III pielikuma sarakstā norādītajām dzīvnieku slimībām un zoonozēm vai augiem kaitīgajiem organismiem, kas norādīti 16. pantā minētās darba programmas sarakstā, var rasties tiešs apdraudējums Savienības veselības statusam;
 - b) aizsardzības pasākumi vai citas attiecīgas darbības, kas veiktas, lai atbalstītu augu veselības statusu Savienībā.

Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 20. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai grozītu III pielikumu, ja ir jāņem vērā tādu dzīvnieku slimību un zoonožu rašanās, uz kurām neattiecas šajā pielikumā minētie Savienības tiesību akti.

Ja vien dzīvnieku slimībām un augiem kaitīgajiem organismiem nav būtiskas ietekmes uz Savienību, neasociētajām valstīm principā būtu jāfinansē sava dalība a) un b) apakšpunktā minētajās darbībās.

7. Attiecībā uz darbībām, kas īsteno 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, atbalsttiesīgi ir šādi tiesību subjekti:
- a) valstu statistikas institūti un citas valstu iestādes, kā tas minēts Regulas (EK) Nr. 223/2009 5. panta 2. punktā;
 - b) attiecībā uz darbībām, kas atbalsta kopdarbības tīklus, kā minēts Regulas (EK) Nr. 223/2009 15. pantā, citas struktūras, kas darbojas statistikas jomā un kas nav šā punkta a) apakšpunktā minētās iestādes;
 - c) bezpeļņas subjekti, kas ir neatkarīgi no nozares, komerciālām un uzņēmējdarbības vai citām pretrunīgām interesēm un kas par galvenajiem mērķiem un darbībām noteikuši Regulas (EK) Nr. 223/2009 11. pantā minētā Eiropas Statistikas prakses kodeksa īstenošanas veicināšanu un atbalstīšanu vai jaunu Eiropai veltītas statistikas sagatavošanas metožu īstenošanu, kuru mērķis ir efektīvizācija un kvalitātes uzlabojumi Savienības līmenī.

10. pants

Izraudzītie labumguvēji

Neizsludinot uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, dotācijas saskaņā ar Programmu drīkst piešķirt šādiem subjektiem:

- a) attiecībā uz tirgus uzraudzības jomas darbībām, kuras īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, dalībvalstu tirgus uzraudzības iestādes, kas minētas Regulas (EK) Nr. 765/2008 17. pantā un [Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko paredz noteikumus un procedūras attiecībā uz Savienības saskaņošanas tiesību aktu par produktiem atbilstību un izpildi] 11. pantā ⁵⁹;

⁵⁹ COM(2017) 795 *final*.

- b) attiecībā uz akreditācijas un tirgus uzraudzības jomas darbībām, kuras īsteno konkrēto mērķi, kas minēts šīs regulas 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā, struktūra, kas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu atzīta Regulas (EK) Nr. 765/2008 32. pantā minēto darbību veikšanai;
- c) attiecībā uz darbībām, kas īsteno 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta i) punktā minēto konkrēto mērķi, Regulas (ES) Nr. 1025/2012 15. un 16. pantā minētie subjekti;
- d) attiecībā uz darbībām, kas īsteno 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta ii) punktā minēto konkrēto mērķi, Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēja grupa (*EFRAG*), Starptautiskais finanšu pārskatu standartu fonds un Sabiedrības interešu uzraudzības padome (*PIOB*);
- e) attiecībā uz darbībām, kas īsteno 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta i) punktā minēto konkrēto mērķi attiecībā uz patērētāju interešu pārstāvību Savienības līmenī, Eiropas Patērētāju organizācija (*BEUC*) un *Eiropas Asociācija patērētāju pārstāvības koordinācijai standartizācijā (ANEC)*, ja vien tām nav konfliktējošu interešu un ja vien tās ar savu dalībnieku starpniecību pārstāv Savienības patērētāju intereses vismaz divās trešdaļās dalībvalstu;
- f) attiecībā uz darbībām, kas īsteno 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta ii) punktā minēto konkrēto mērķi, *Finance Watch* un *Better Finance*, ja ir izpildīti šādi nosacījumi, kas jānovērtē katru gadu:
 - i) subjekti joprojām ir nevalstiskas bezpeļņas organizācijas, kuras nav atkarīgas no rūpnieciskām darbībām, komerciālām darbībām vai uzņēmējdarbības;
 - ii) tiem nav interešu konflikta, un tie ar savu dalībnieku starpniecību pārstāv Savienības patērētāju un citu tiešo lietotāju intereses finanšu pakalpojumu jomā;

- g) attiecībā uz darbībām, kas īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi:
- i) dalībvalstu kompetentās iestādes un ar tām saistītie subjekti, Eiropas Savienības references laboratorijas, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/615 92., 95. un 97. pantā ⁶⁰, un Eiropas Savienības references centri, kas minēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/1012 29. pantā ⁶¹, valsts augu veselības references laboratorijas, valsts dzīvnieku veselības references laboratorijas un starptautiskās organizācijas;
 - ii) tikai attiecībā uz darbībām, kas aprakstītas šīs regulas 9. panta 6. punkta a) un b) apakšpunktā, trešās valstis, kuras ir vai nav Programmas asociētās valstis;
- h) attiecībā uz darbībām, kas īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, valstu statistikas iestādes un citas valsts iestādes, kas minētas Regulas (EK) Nr. 223/2009 5. panta 2. punktā.

⁶⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/625 (2017. gada 15. marts) par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprītes tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001, (EK) Nr. 396/2005, (EK) Nr. 1069/2009, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 un (ES) 2016/2031, Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 un (EK) Nr. 1099/2009 un Padomes Direktīvas 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK un 2008/120/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 un (EK) Nr. 882/2004, Padomes Direktīvas 89/608/EEK, 89/662/EEK, 90/425/EEK, 91/496/EEK, 96/23/EK, 96/93/EK un 97/78/EK un Padomes Lēmumu 92/438/EEK (Oficiālo kontroļu regula) (OV L 95, 7.4.2017., 1. lpp.).

⁶¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1012 (2016. gada 8. jūnijs) par zootehniskajiem un ģealoģiskajiem nosacījumiem dzīvnieku audzēšanai, tīršķirnes vaislas dzīvnieku, krustojuma vaislas cūku un to reproduktīvo produktu tirdzniecībai Savienībā un ieviešanai tajā, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 652/2014, Padomes Direktīvas 89/608/EEK un 90/425/EEK un atceļ konkrētus aktus dzīvnieku audzēšanas jomā ("Dzīvnieku audzēšanas regula") (OV L 171, 29.6.2016., 66. lpp.).

11. pants

Vērtēšanas komisijas

Izvērtēšanas komiteju vai komitejas 3. panta 2. punktā minētā konkrētā mērķa vai konkrēto mērķu īstenošanai var pilnīgi vai daļēji veidot no ārējiem ekspertiem.

12. pants

Līdzfinansēšanas noteikumi

1. Darbībām, kas attiecībā uz dalībvalstu tirgus uzraudzības iestādēm un Programmas asociētajām trešām valstīm un attiecībā uz Savienības testēšanas iestādēm, kas minētas [Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko paredz noteikumus un procedūras attiecībā uz Savienības saskaņošanas tiesību aktu par produktiem atbilstību un izpildi] 20. pantā īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, Programma var finansēt līdz 100 % no darbības attiecināmajām izmaksām, ja vien netiek pārkāpts Finanšu regulas 190. pantā definētais līdzfinansēšanas princips.
2. Attiecībā uz dotācijām, ko piešķir Sabiedrības interešu uzraudzības padomei (*PIOB*), lai īstenotu 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta ii) daļā minēto konkrēto mērķi, ja Starptautiskās Grāmatvežu federācijas (*IFAC*) finansējums attiecīgajā gadā pārsniedz divas trešdaļas no gada kopējā finansējuma, gada iemaksas šajā gadā nepārsniedz maksimālo summu, kas noteikta 16. panta 1. punktā minētajā darba programmā.
- 2.a Attiecībā uz dotācijām, ko piešķir *ANEC*, kā minēts šīs regulas 10. panta e) punktā, ar Programmu var finansēt līdz 95 % no attiecināmajām izmaksām.
3. Attiecībā uz darbībām, kas īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, Programma var finansēt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām, ja vien netiek pārkāpts Finanšu regulas 190. pantā noteiktais līdzfinansēšanas princips.

Attiecībā uz I pielikuma 1. un 2. punktā minētajām darbībām piemērojamā līdzfinansējuma likme parasti ir vismaz 50 % no attiecināmajām izmaksām, Tiek piemēroti šādi izņēmumi:

- a) Likmi paaugstina līdz 75 % no attiecināmajām izmaksām attiecībā uz:
 - i) pārrobežu darbībām, ko divas vai vairākas dalībvalstis kopīgi īsteno augu kaitīgo organismu vai dzīvnieku slimību kontroles, profilakses vai izskaušanas nolūkā;
 - ii) dalībvalstīm, kuru nacionālais kopienākums uz vienu iedzīvotāju pēc jaunākajiem *Eurostat* datiem nesasniedz 90 % no Savienības vidējā kopienākuma;
 - b) Maksimālo likmi var paaugstināt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām, ja Savienības ieguldījumu izmanto darbībām, kas attiecas uz nopietna cilvēku, dzīvnieku un augu veselības apdraudējuma novēršanu un kontrolēšanu Savienībā un kas:
 - i) ir izstrādātas, lai novērstu cilvēku upurus vai būtiskus ekonomikas traucējumus Savienībā kopumā;
 - ii) ir Savienībai kopumā obligāti veicami konkrēti uzdevumi, kā Komisija noteikusi darba programmā, kura pieņemta saskaņā ar 16. pantu; vai
 - iii) ir īstenotas trešās valstīs;
 - c) ar Augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības pastāvīgās komitejas palīdzību līdzfinansējuma likmi var pārskatīt budžeta pieejamības iemeslu dēļ, tādēļ, ka programma vai ārkārtas pasākums nav pienācīgi īstenots, vai tādēļ, ka pakāpeniski tiek pārtraukta tādu darbību finansēšana, ar kurām vēršas pret dzīvnieku slimībām un augu kaitīgajiem organismiem.
4. Attiecībā uz darbībām, kas īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, Programma var finansēt līdz 95 % no darbību attiecināmajām izmaksām, lai atbalstītu kopdarbības tīklus, kas minēti Regulas (EK) Nr. 223/2009 15. pantā.

13. pants

Attiecināmās izmaksas saistībā ar programmām un ārkārtas pasākumiem

1. Attiecībā uz darbībām, ar ko tiek īstenots 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minētais konkrētais mērķis, izmaksas, ko radījuši I pielikuma 2.1a.1. un 2.1a.2. punktā minētie pasākumi attiecībā uz programmu izpildi, var dot tiesības uz dotācijām, ja tās atbilst Finanšu regulas 186. pantā izklāstītajiem kritērijiem.
 2. Papildus Finanšu regulas 186. pantā noteiktajiem kritērijiem, attiecībā uz ārkārtas pasākumiem, kas ir minēti I pielikuma 1.4.1. un 1.4.2. punktā un ar ko īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, piemēro šādus izmaksu attiecināmības kritērijus:
 - a) kā minēts Finanšu regulas 193. panta 2. punkta b) apakšpunktā, izmaksas ir attiecināmas pirms darbības sākuma dienas;
 - b) šādas izmaksas var būt attiecināmas arī tad, ja tiek veikti pasākumi attiecībā uz aizdomām par slimības sastopamību vai kaitīgā organisma klātbūtni, ja vien šī sastopamība vai klātbūtne pēc tam tiek apstiprināta.
- Šā punkta a) apakšpunktā minētās izmaksas, kas ir izklāstāmas konkrētajā darba programmā, kura tiek pieņemta saskaņā ar 16. pantu, ir attiecināmas no dienas, kad Komisijai paziņots par slimības sastopamību vai kaitīgā organisma klātbūtni.

Kumulatīvs, papildinošs un kombinēts finansējums

1. Darbība, kurai no citas Savienības programmas piešķirta iemaksa, var saņemt iemaksu arī šajā Programmā, ja vien iemaksa nesedz tās pašas izmaksas. Katras iemaksu piešķirējas Savienības programmas noteikumus piemēro attiecīgajam pasākumam. Kumulatīvais finansējums nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un dažādu Savienības programmu atbalstu var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros izklāstīti atbalsta nosacījumi.
2. (Darbības, kurām piešķirts Izcilības zīmoga sertifikāts saskaņā ar programmu "Apvārsnis 2020" vai "Apvārsnis Eiropa" vai kuras atbilst šādiem kumulatīviem, salīdzinošiem nosacījumiem:
 - a) ir novērtētas Programmas uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus;
 - b) atbilst minētā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus kvalitātes prasību minimumam;
 - c) budžeta ierobežojumu dēļ tās nedrīkst finansēt uz minētā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus pamata;

var saskaņā ar Regulas (ES) XX [Kopīgo noteikumu regula] [67]. panta 5. punktu un [8.] pantu vai Regulu (ES) XX [Finanšu, pārvaldības un kopējās lauksaimniecības politikas pārraudzība] saņemt atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā fonda Plus vai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, ja vien šādas darbības atbilst attiecīgās programmas mērķiem. Piemēro atbalsta sniedzēja fonda noteikumus.) ⁶²

⁶² Par šo noteikumu vēl norit diskusijas citās Padomes darba sagatavošanas struktūrās. Tāpēc šajā posmā vēl nevar pabeigt 2. punktu.

3. Darbībai drīkst piešķirt atbalstu no vienas vai vairākām Savienības programmām. Šādos gadījumos maksājuma pieteikumā deklarētie izdevumi netiek deklarēti maksājuma pieteikumā citai programmai.
4. Maksājuma pieteikumā iekļaujamo izdevumu summu katrai attiecīgajai programmai var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentu, kurā izklāstīti atbalsta nosacījumi.

III NODAĻA

FINANSĒJUMA APVIENOŠANAS DARBĪBAS

15. pants

Finansējuma apvienošanas darbības

Finansējuma apvienošanas darbības, par kurām nolemts saskaņā ar Programmu, īsteno atbilstoši [InvestEU regulai] un Finanšu regulas X sadaļai.

IV NODAĻA

PLĀNOŠANA, PĀRRAUDZĪBA, ĪSTENOŠANA UN KONTROLE

16. pants

Programmas īstenošana

1. Programmu īsteno ar darba programmām, kas minētas Finanšu regulas 110. pantā. Katrs no šajā regulā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem tiek īstenots ar gada vai daudzgadu darba programmu. Tomēr, ja var panākt sinerģiju starp konkrētajiem mērķiem, vajadzīgos noteikumus var īstenot vienotā darba programmā.

Lai nodrošinātu Programmas īstenošanu, Komisijai tiek piešķirtas īstenošanas pilnvaras darba programmu pieņemšanai. Minētās pilnvaras īsteno saskaņā ar 21. pantā minēto procedūru.

Darba programmā sīki izklāsta:

- a) katrai darbībai paredzētos mērķus, kuriem ir jāatbilst 3. pantā minētajiem vispārējiem un konkrētajiem mērķim, norādi par budžeta finansējumu katrai no 6. pantā norādītajām finansēšanas formām, visām darbībām paredzēto kopsummu un indikatīvu īstenošanas grafiku;
- b) attiecībā uz dotācijām – būtiskos vērtēšanas kritērijus, kuri nosakāmi tā, lai vislabāk sasniegtu programmas mērķus, un maksimālo līdzfinansējuma likmi;

Darba programmās attiecīgā gadījumā norāda kopējo summu, kas atvēlēta finansējuma apvienošanas darbībām.

- 1.a Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem darba programmas, ar ko īsteno 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteikto konkrēto mērķi. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 21. panta 1. punktā minēto procedūru.
- 1.b Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem darba programmas, ar ko īsteno 3. panta 2. punkta d) apakšpunkt i) punktā noteikto konkrēto mērķi. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 21. panta 2. punktā minēto procedūru.
- 2. Darba programmas, ar ko īsteno 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā noteikto konkrēto mērķi, kā izklāstīts 8. panta 2. punktā un I pielikumā, Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem līdz 30. aprīlim gadā pirms programmu izpildes – ar noteikumu, ka ir pieņemts budžeta projekts. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 21. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, šīs regulas II pielikumā izklāstītās darbības, ar ko īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, īsteno saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 223/2009 13., 14. un 17. pantu, tostarp saskaņā ar iniciatīvām par prioritāšu pārskatīšanu un cieši un koordinēti sadarbojoties Eiropas Statistikas sistēmā.

17. pants

Pārraudzība un pārskatu sniegšana

1. Regulas IV pielikumā ir noteikti rādītāji, ar kuriem ziņo par Programmas virzību uz 3. panta 2. punktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Lai nodrošinātu, ka tiek rezultatīvi novērtēta Programmas virzība uz tās mērķu sasniegšanu, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 20. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem pārskata vai papildina IV pielikumā minētos rādītājus, ja tas uzskatāms par vajadzīgu, un šo regulu papildina ar noteikumiem par pārraudzības un izvērtēšanas satvara izveidi.
3. Snieguma pārskatu sniegšanas sistēma nodrošina, ka programmas īstenošanas un rezultātu pārraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, rezultatīvi un savlaicīgi. Šim nolūkam Savienības līdzekļu saņēmējiem un attiecīgā gadījumā dalībvalstīm nosaka samērīgas pārskatu sniegšanas prasības.

Izvērtēšana

1. Izvērtēšanu veic laikus, lai tās rezultātus varētu ņemt vērā lemtāšanas procesā.
2. Programmas starpposma izvērtēšanu veic, tiklīdz par Programmas īstenošanu ir pieejama pietiekama informācija, bet ne vēlāk kā četrus gadus no Programmas īstenošanas sākuma un vismaz sešus mēnešus pirms jauna programmas priekšlikuma iesniegšanas nākamajam daudzgadu finanšu shēmas laikposmam.
3. Attiecībā uz darbībām, kas īsteno 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta ii) punktā minēto konkrēto mērķi, Komisija sagatavo gada pārskatu par Starptautiskā finanšu pārskatu standartu fonda darbību saistībā ar starptautisko finanšu pārskatu standartu, *PIOB* un *EFRAG* izstrādi. Pārskatu Komisija nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei.
4. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 223/2009 13. pantu, pirms Komisija pieņem un iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei to starpposma un noslēguma izvērtējumu daļu, kas attiecas uz darbībām, ar kurām īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, Komisija par to apspriežas ar Eiropas Statistikas sistēmas komiteju (ESS komiteju).

Pirms Komisija pieņem un iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei to noslēguma izvērtējumu daļu, kas attiecas uz darbībām, ar kurām īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, Komisija par to apspriežas ar Eiropas Statistikas padomdevēju komiteju.

5. Programmas īstenošanas beigās, bet ne vēlāk kā pēc četriem gadiem no 1. pantā norādītā termiņa, Komisija veic Programmas galīgo izvērtēšanu.
6. Šīs izvērtēšanas rezultātus kopā ar saviem apsvērumiem un ieteikumiem Komisija paziņo Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai.

19. pants

Savienības finansiālo interešu aizsardzība

Ja trešā valsts Programmā piedalās, pamatojoties uz lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar starptautisku nolīgumu, vai uz kādu citu juridisku aktu, šī trešā valsts piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai atbildīgais kredītrīkotājs, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai *OLAF* un Eiropas Revīzijas palāta varētu pilnīgi īstenot savu attiecīgo kompetenci. *OLAF* gadījumā šīs tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, kā paredzēts Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 par izmeklēšanu, ko veic *OLAF*.

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 19. panta 9. un 17. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2028. gada 31. decembrim.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 9. un 17. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 9. un 17. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

Komiteju procedūra

1. Attiecībā uz 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

2. Attiecībā uz 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta i) punktā minēto konkrēto mērķi Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

3. Attiecībā uz 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi Komisijai palīdz Augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības pastāvīgā komiteja, kas ir izveidota ar Regulas (EK) Nr. 178/2002 58. pantu. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

Ja komitejas atzinums ir jāsāņem rakstiskā procedūrā, minēto procedūru izbeidz, nepanākot rezultātu, ja atzinuma sniegšanas termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai to pieprasa komitejas locekļi ar vienkāršu balsu vairākumu.

Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

V NODAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

22. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Savienības finansējuma saņēmēji atzīst Savienības finansējuma izcelsmi un nodrošina tā redzamību (jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā), sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, noderīgu informāciju.
2. Saistībā ar Programmu, tās darbībām un rezultātiem Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus. Programmai iedalītie finanšu resursi veicina arī Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 3. pantā minētajiem mērķiem.
3. Komisija (*Eurostat*) veic informācijas un komunikācijas pasākumus, kas attiecas uz 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minētā konkrētā mērķa īstenošanu, tostarp tā darbībām un rezultātiem, kuri attiecas uz Eiropas statistikas izstrādi, sagatavošanu un izplatīšanu saskaņā ar Regulā (EK) Nr. 223/2009 noteiktajiem statistikas principiem.

23. pants

Atcelšana

Regulu (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014, (ES) Nr. 258/2014, (ES) Nr. 652/2014 un (ES) 2017/826 no 2021. gada 1. janvāra atceļ.

24. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neietekmē attiecīgo darbību turpināšanu vai grozīšanu — līdz to slēgšanai — saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014, (ES) Nr. 258/2014, (ES) Nr. 652/2014 un (ES) 2017/826, ko attiecīgajām darbībām turpina piemērot līdz to noslēgumam.
2. No Programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp Programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar iepriekšējām programmām, kas izveidotas ar 1. punkta sarakstā norādītajiem tiesību aktiem.
3. Lai varētu pārvaldīt darbības, kuras nav pabeigtas līdz 2027. gada 31. decembrim, apropriācijas 4. panta 3. punktā paredzēto izmaksu segšanai budžetā vajadzības gadījumā var iekļaut arī pēc 2027. gada.

25. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2021. gada 1. janvāra. Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā – Padomes vārdā –

priekšsēdētājs priekšsēdētājs

I PIELIKUMS

Attiecināmās darbības, ar ko īsteno 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi

Uz finansējumu var pretendēt šādas darbības, ar ko īsteno 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi:

1. veterinārie un fitosanitārie ārkārtas pasākumi;
- 1.1. veterinārie un fitosanitārie ārkārtas pasākumi, kuri jāīsteno, ja ir oficiāli apstiprināts kādas III pielikuma sarakstā norādītas dzīvnieku slimības vai zoonozes gadījums vai ir oficiāli apstiprināta augu kaitīgo organismu klātbūtne, vai ja ir tieši draudi cilvēka, dzīvnieku vai augu veselības statusam Savienībā.

Pirmajā punktā minētos pasākumus īsteno nekavējoties un to piemērošana atbilst attiecīgo Savienības tiesību aktu normām.

- 1.2. Attiecībā uz fitosanitārām ārkārtas situācijām dalībvalstīm Savienības finansējumu var piešķirt par šādiem pasākumiem, kas vērsti pret augiem kaitīgo organismu uzliesmojumu kādā konkrētā teritorijā:
 - (a) pret kādu Savienības karantīnas organismu vērsti izskaušanas un profilakses pasākumi, ko uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/2031⁶³ 17. panta vai uz tādu Savienības pasākumu pamata, kuri pieņemti saskaņā ar minētās regulas 28. panta 1. vai 3. punktu, īsteno kādas dalībvalsts kompetentā iestāde;

⁶³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/2031 (2016. gada 26. oktobris) par aizsardzības pasākumiem pret augiem kaitīgajiem organismiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 un (ES) Nr. 1143/2014 un atceļ Padomes Direktīvas 69/464/EEC, 74/647/EEK, 93/85/EEK, 98/57/EK, 2000/29/EK, 2006/91/EK un 2007/33/EK (OV L 317, 23.11.2016., 4. lpp.).

- (b) izskaušanas un profilakses pasākumi, ko uz Regulas (ES) 2016/2031 29. panta 1. punkta, 30. panta 1. vai 4. punkta pamata īsteno kādas dalībvalsts kompetentā iestāde un kas ir vērsti pret kādu Savienības karantīnas organismu sarakstā neuzskaitītu organismu, kuru saskaņā ar minētās regulas tikko uzskaitītajos pantos minētajiem kritērijiem var kvalificēt par Savienības karantīnas organismu;
- (c) ja Savienības aizsardzībai pret attiecīgā kaitīgā organisma tālāku izplatību tas ir nepieciešams – papildu aizsardzības pasākumi, ko veic pret tāda kaitīgā organisma izplatību, attiecībā uz kuru uz Regulas (ES) 2016/2031 28. panta 1. punkta un 30. panta 1. punkta pamata ir pieņemti Savienības pasākumi, kas nav šā punkta a) un b) apakšpunktā minētie izskaušanas un profilakses pasākumi.

1.3. Savienības finansējumu jo īpaši var nodrošināt šādiem pasākumiem.

1.3.1. Aizsardzības vai profilakses pasākumi, kuri tiek veikti, ja, trešā valstī, dalībvalstī vai aizjūras zemē vai teritorijā esot sastopamai vai izvēršoties kādai no III pielikuma sarakstā norādītajām dzīvnieku slimībām un zoonozēm, rodas tiešs apdraudējums Savienības veselības statusam, vai aizsardzības pasākumi vai citi relevanti pasākumi, kuri veikti Savienības augu veselības statusa atbalstīšanai.

1.3.2. Šajā pielikumā minēti pasākumi, kurus īsteno divas vai vairākas dalībvalstis, kas cieši sadarbojas, lai panāktu kontroli pār kādas dzīvnieku slimības uzliesmojumu vai augu kaitīgā organisma izplatību.

1.3.3. III pielikuma sarakstā norādīto dzīvnieku slimību un zoonožu kontrolēšanai paredzēto bioloģisko produktu krājumi, ja pēc dalībvalsts pieprasījuma Komisija šādu krājumu izveidi attiecīgajā dalībvalstī uzskata par nepieciešamu.

1.3.4. Bioloģisko produktu krājumu izveidošana vai vakcīnu devu iegāde, ja, trešā valstī vai dalībvalstī esot sastopamai vai izvēršoties kādai no III pielikuma sarakstā norādītajām dzīvnieku slimībām un zoonozēm, var rasties apdraudējums Savienībai.

1.4. Attiecināmās izmaksas

1.4.1. Veterinārie ārkārtas pasākumi

Finansējumu saskaņā ar 3. panta 2. punkta e) apakšpunktu var saņemt par šādām izmaksām, kas dalībvalstīm radušās, veicot minētajā punktā minētos pasākumus:

- a) vērtības kompensācijas izmaksas īpašniekiem par izkautiem vai izbrāķētiem dzīvniekiem, nepārsniedzot šādu dzīvnieku tirgus vērtību, ja tos nebūtu skārusi slimība;
- b) dzīvnieku izkaušanas vai izbrāķēšanas izmaksas un saistītās transportēšanas izmaksas;
- c) vērtības kompensācijas izmaksas īpašniekiem par iznīcinātiem dzīvnieku izcelsmes produktiem, nepārsniedzot šo produktu tirgus vērtību tieši pirms aizdomu par slimību rašanās vai apstiprināšanās;
- d) ar patogēna epidemioloģiju un īpašībām pamatotas izmaksas par saimniecību un aprīkojuma tīrīšanu, dezinfekciju un dezinfekciju;
- e) izmaksas par kontaminētās dzīvnieku barības un kontaminētā aprīkojuma transportēšanu un iznīcināšanu, ja šo aprīkojumu nevar dezinficēt;
- f) izmaksas par vakcīnu un dzīvnieku ēsmu iegādi, uzglabāšanu, administrēšanu vai izplatīšanu, kā arī ievadīšanas izdevumus, ja lēmumu par šādu rīcību ir pieņēmusi vai atļauju devusi Komisija;
- g) izmaksas par liemeņu transportēšanu un iznīcināšanu;
- h) ārkārtējos un pienācīgi pamatotos gadījumos seroloģisko vai virusoloģisko testu izmaksas saistībā ar uzraudzību un testiem pirms izplatīšanās ierobežojumu zonās un jebkuras citas izmaksas saistībā ar slimības izskaušanu.

1.4.2. Fitosanitārie ārkārtas pasākumi

Dotācijas saskaņā ar 3. panta 2. punkta e) apakšpunktu var saņemt par šādām izmaksām, kas dalībvalstīm radušās, veicot minētajā pantā minētos pasākumus:

- a) pasākumu veikšanā tieši iesaistītā personāla izmaksas neatkarīgi no tā statusa, kā arī aprīkojuma nomas, izlietojamo materiālu un citu vajadzīgo materiālu, apstrādes materiālu, paraugu ņemšanas un laboratorisko testu izmaksas;
- b) izmaksas par pakalpojumu līgumiem ar trešām personām, lai īstenotu pasākumu daļu;
- c) kompensācijas izmaksas attiecīgajiem operatoriem vai īpašniekiem par augu, augu produktu un citu objektu apstrādi, iznīcināšanu un to aizvākšanu, kā arī telpu, zemes, ūdens, augsnes, augsnes substrātu, kompleksu, tehnikas un aprīkojuma tīrīšanu un dezinfekciju;
- d) vērtības kompensācijas izmaksas īpašniekiem par iznīcinātajiem augiem, augu produktiem vai citiem objektiem, kam piemēroti Regulas 2016/2031 17. pantā, 28. panta 1. punktā, 29. panta 1. punktā un 30. panta 1. punktā minētie pasākumi, nepārsniedzot šādu augu, augu produktu vai citu objektu tirgus vērtību, ja minētie pasākumi tos nebūtu skāruši; no kompensācijas summas tiek atņemta likvidācijas vērtība, ja tāda ir; un
- e) ārkārtējos un pienācīgi pamatotos gadījumos izmaksas, kas radušās, veicot citus vajadzīgus pasākumus, kas nav minēti a) līdz d) apakšpunktā.

Šā punkta d) apakšpunktā minētās kompensācijas īpašniekiem ir atbilstīgas tikai tad, ja pasākumi ir veikti kompetentās iestādes uzraudzībā.

2. Ikgadējas un daudzgadējas veterināras un fitosanitāras programmas

2.1. Ikgadējas un daudzgadējas veterināras un fitosanitāras programmas, kuru uzdevums ir III pielikuma sarakstā norādīto dzīvnieku slimību, zoonožu un augiem kaitīgo organismu izskaušana, kontrole un uzraudzība, jāīsteno atbilstoši attiecīgo Savienības tiesību aktu normām.

Nosacījumi attiecībā uz darbībām, kas var pretendēt uz finansējumu, ir noteikti 16. pantā minētajā darba programmā.

Programmas Komisijai tiek iesniegtas līdz 31. maijam gadā tieši pirms plānotā īstenošanas perioda.

Komisija katru gadu līdz 30. novembrim dalībvalstīm paziņo:

- a) to valsts programmu sarakstu, kuras ir tehniski apstiprinātas un kuras ir ierosināts līdzfinansēt;
- b) katrai programmai piešķirto provizorisko finansējuma apjomu;
- c) Savienības finansiālā ieguldījuma provizorisko maksimālo apjomu katrai programmai; un
- d) jebkādu pagaidu nosacījumus saistībā ar Savienības finansiālo ieguldījumu.

Komisija katru gadu līdz 31. janvārim apstiprina valsts programmas un ar tām saistīto finansējumu, izmantojot dotāciju nolīgumu attiecībā uz īstenojamiem pasākumiem un radītajām izmaksām.

Pēc tam, kad labumguvēji līdz īstenošanas gada 31. augustam ir iesnieguši starpposma finanšu pārskatus, vajadzības gadījumā Komisija dotācijas nolīgumu attiecībā uz visu attiecināmības periodu var grozīt.

2.1.a. Attiecināmās izmaksas

2.1.a.1. Izmaksas, kas dalībvalstīm radušās, īstenojot valsts veterinārās programmas, un kam ir tiesības uz ES līdzfinansējumu, ir šādas:

- a) izmaksas par paraugu ņemšanu no dzīvniekiem;

- b) testu izmaksas, ja tās ir saistītas tikai ar:
 - i) tādu testa komplektu, reaģentu un izlietojamo materiālu izmaksām, kas ir identificējami un īpaši izmantoti minēto testu veikšanai;
 - ii) testu veikšanā tieši iesaistītā personāla izmaksām neatkarīgi no tā statusa;
- c) vērtības kompensācijas izmaksas īpašniekiem par izkautiem vai izbrāķētiem dzīvniekiem, nepārsniedzot šādu dzīvnieku tirgus vērtību, ja tos nebūtu skārusi slimība;
- d) dzīvnieku izkaušanas vai izbrāķēšanas izmaksas;
- e) vērtības kompensācijas izmaksas īpašniekiem par iznīcinātiem dzīvnieku izcelsmes produktiem, nepārsniedzot šo produktu tirgus vērtību tieši pirms aizdomu par slimību rašanās vai apstiprināšanās;
- f) izmaksas par programmās izmantoto vakcīnu devu vai vakcīnu un dzīvnieku ēsmu iegādi, uzglabāšanu, ievadīšanu, administrāciju vai izplatīšanu;
- g) ar patogēna epidemioloģiju un īpašībām pamatotas izmaksas par saimniecības un aprīkojuma tīrīšanu, dezinfekciju un dezinsekciju; un
- h) ārkārtējos un pienācīgi pamatotos gadījumos izmaksas, kas radušās, veicot citus vajadzīgus pasākumus, kas nav minēti a) līdz g) apakšpunktā.

Pirmās daļas c) punkta nolūkā no kompensācijas atskaita dzīvnieku likvidācijas vērtību, ja tāda ir.

Pirmās daļas d) punkta nolūkā no kompensācijas atskaita termiski apstrādātu neinkubētu olu likvidācijas vērtību.

2.1.a.2. Izmaksas, kas dalībvalstīm radušās, īstenojot valsts fitosanitārās programmas, un kam ir tiesības uz ES līdzfinansējumu, ir šādas:

- a) izmaksas par paraugu ņemšanu;
- aa) izmaksas par vizuālām pārbaudēm;
- b) testu izmaksas, ja tās ir saistītas tikai ar:
 - i) to testa komplektu, reaģentu un izlietojamo materiālu izmaksām, kas ir identificējami un īpaši izmantoti testu veikšanai;
 - ii) testu veikšanā tieši iesaistītā personāla izmaksām neatkarīgi no tā statusa;
- c) pasākumu veikšanā tieši iesaistītā personāla izmaksas neatkarīgi no tā statusa, kā arī aprīkojuma nomas, izlietojamo materiālu un citu vajadzīgo materiālu, apstrādes materiālu, paraugu ņemšanas un laboratorisko testu izmaksas;
- d) izmaksas par pakalpojumu līgumiem ar trešām personām, lai īstenotu pasākumu daļu;
- e) kompensācijas izmaksas attiecīgajiem operatoriem vai īpašniekiem par augu, augu produktu un citu objektu apstrādi, iznīcināšanu un to aizvākšanu, kā arī telpu, zemes, ūdens, augsnes, augsnes substrātu, kompleksu, tehnikas un aprīkojuma tīrīšanu un dezinfekciju;
- f) vērtības kompensācijas izmaksas īpašniekiem par iznīcinātajiem augiem, augu produktiem vai citiem objektiem, kam piemēroti Regulas 2016/2031 17. pantā, 28. panta 1. punktā, 29. panta 1. punktā un 30. panta 1. punktā minētie pasākumi, nepārsniedzot šādu augu, augu produktu vai citu objektu tirgus vērtību, ja minētie pasākumi tos nebūtu skāruši; no kompensācijas summas tiek atņemta likvidācijas vērtība, ja tāda ir; un

- g) ārkārtējos un pienācīgi pamatotos gadījumos izmaksas, kas radušās, veicot citus vajadzīgus pasākumus, kas nav minēti a) līdz f) apakšpunktā.

Šā punkta f) apakšpunktā minētās kompensācijas īpašniekiem ir atbilstīgas tikai tad, ja pasākumi ir veikti kompetentās iestādes uzraudzībā.

2.2. Ja, esot sastopamai vai izvēršoties kādai no dzīvnieku slimībām vai zoonozēm, kas norādītas III pielikuma sarakstā, varbūtīgs kļūst Savienības veselības statusa apdraudējums un lai Savienību aizsargātu pret šādas slimības vai zoonozes introducēšanos, vai ja Savienības augu veselības statusa atbalstam ir nepieciešami aizsardzības pasākumi, dalībvalstis savās programmās var iekļaut pasākumus, kuri sadarbībā ar blakus esošo trešo valstu iestādēm īstenojami šādu valstu teritorijā. Tādos pašos apstākļos un tādā pašā nolūkā Savienības finansējumu var piešķirt arī tieši trešo valstu kompetentajām iestādēm.

2.3. Kas attiecas uz fitosanitārām programmām, Savienības finansējumu dalībvalstīm var piešķirt par šādiem pasākumiem:

- a) konkrētos laikposmos īstenoti apsekojumi, kuros vismaz tiek pārbaudīti:
- tādu karantīnas organismu klātbūtne un tādu kaitīgu organismu pazīmes vai simptomi, uz kuriem attiecas Regulas (ES) 2016/2031 29. pantā minētie pasākumi vai pasākumi, kas pieņemti, ievērojot minētās regulas 30. panta 1. punktu, Regulas (ES) 2016/2031 22. panta 1. punktu vai attiecīgā gadījumā – Regulas (ES) 2017/625 47.–77. pantu;
 - prioritāri kaitīgie organismi saskaņā ar Regulas (ES) 2016/2031 24. panta 1. punktu;

- b) konkrētos laikposmos īstenoti apsekojumi, kuros tiek pārbaudīta vismaz tādu kaitīgu organismu klātbūtne, kuri nav a) apakšpunktā minētie kaitīgie organismi, kas varētu nozīmēt jaunu risku Savienības teritorijai, un kuru ieviešana vai izplatīšanās varētu būtiski skart Savienības teritoriju;
- c) izskaušanas vai profilakses pasākumi, kas vērsti pret kādu Savienības karantīnas organismu un ko īsteno kādas dalībvalsts kompetentā iestāde, ievērojot Regulas (ES) 2016/2031 17. pantu vai Savienības pasākumus, kuri pieņemti saskaņā ar minētās regulas 28. panta 1. vai 3. punktu;
- d) izskaušanas un profilakses pasākumi, ko uz Regulas (ES) 2016/2031 29. panta 1. punkta, 30. panta 1. vai 4. punkta pamata īsteno kādas dalībvalsts kompetentā iestāde un kas ir vērsti pret kādu Savienības karantīnas organismu sarakstā neuzskaitītu organismu, kuru saskaņā ar minētās regulas tikko uzskaitītajos pantos minētajiem kritērijiem var kvalificēt par Savienības karantīnas organismu;
- e) ja Savienības aizsardzībai pret attiecīgā kaitīgā organisma tālāku izplatību tas nepieciešams – papildu aizsardzības pasākumi, kas veikti pret tāda kaitīgā organisma izplatību, attiecībā uz kuru, ievērojot Regulas (ES) 2016/2031 28. panta 1. punktu un 30. panta 1. punktu, ir pieņemti Savienības pasākumi, kas nav šā punkta c) un d) apakšpunktā minētie izskaušanas un profilakses pasākumi un šā punkta d) apakšpunktā minētie ierobežošanas pasākumi;
- f) ja Savienības aizsardzībai pret attiecīgā kaitīgā organisma tālāku izplatību tas nepieciešams – pasākumi, ko invadētā teritorijā, kurā minēto kaitēkli nav iespējams izskaust, īsteno tāda kaitīgā organisma izplatības ierobežošanai, pret ko, ievērojot Regulas (ES) 2016/2031 28. panta 2. punktu vai minētās regulas 30. panta 3. punktu, ir pieņemti Savienības mēroga ierobežošanas pasākumi.

Šo pasākumu aptverto augiem kaitīgo organismu saraksts ir noteikts 16. pantā minētajā darba programmā.

2.a Savienības finansējumu dalībvalstij var piešķirt par fitosanitāro programmu īstenošanu kaitīgo organismu kontrolei LESD 355. panta 1. punktā minētajos Savienības tālākajos reģionos, kas ir izslēgti no Regulas (ES) 2016/2031 teritoriālās piemērošanas jomas, atbilstīgi mērķiem, kuri izklāstīti Regulas (ES) Nr. 228/2013 24. pantā ("programmas tālākiem reģioniem"). Minētās programmas attiecas uz darbībām, kas nepieciešamas, lai minētajos reģionos nodrošinātu tur spēkā esošo kaitīgo organismu kontroles noteikumu – Savienības vai valsts noteikumu – pareizu īstenošanu.

3. Dzīvnieku labturības pilnveidošanas aktivitātes.
4. Eiropas Savienības references laboratorijas, kas minētas Regulas (ES) 2017/625 92., 95. un 97. pantā, un Eiropas Savienības references centri, kas minēti Regulas (ES) 2016/1012 29. pantā.
- 4.a Akreditācijas iegūšana attiecībā uz testēšanas un diagnostikas metodēm valsts augu veselības references laboratorijās attiecībā uz laiku, kas ilgst līdz pat trim gadiem pēc iecelšanas par Eiropas Savienības references laboratoriju konkrētajā jomā.
5. Regulas (ES) 2017/625 112. pantā minētās koordinētās kontroles programmas un informācijas un datu vākšana.
6. Pret pārtikas izšķērdēšanu un ar pārtikas likumdošanas pārkāpumiem saistītu krāpšanu vērstas aktivitātes.
7. Ilgtspējīgas pārtikas ražošanas un patēriņa aktivitātes.
8. Ar 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi saistītu tiesību aktu rezultatīvai un efektīvai īstenošanai nepieciešamās datubāzes un datorizētas informācijas pārvaldības sistēmas, par kurām pierādīts, ka tās dod pievienoto vērtību visai Savienībai.
9. Mācības, kas paredzētas par oficiālajām kontrolēm atbildīgajiem kompetento iestāžu darbiniekiem un citām dzīvnieku slimību vai augiem kaitīgo organismu pārvaldībā un/vai profilaksē iesaistītām personām un kas minētas Regulas (ES) 2017/625 130. pantā.

10. Ceļa izdevumi, izmitināšanas un uzturēšanās izdevumi, kas dalībvalstu ekspertiem radušies tādēļ, ka Komisija tos norīkojusi palīdzēt saviem ekspertiem, kā paredzēts Regulas (ES) 2017/625 116. panta 4. punktā un 120. panta 4. punktā.
11. Tehniskais un zinātniskais darbs, ieskaitot pētījumus un koordinēšanas aktivitātes, kas nepieciešams, lai būtu drošība, ka jomā, kura saistīta ar 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, tiek pareizi īstenoti tiesību akti un ka šie akti ir pielāgoti norisēm zinātnē, tehnikā un sabiedrībā.
12. Aktivitātes, ko īsteno dalībvalstis vai starptautiskas organizācijas, darbojoties 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minētā konkrētā mērķa īstenošanai un atbalstot ar minēto mērķi saistīto noteikumu izstrādi un īstenošanu.
13. Projekti, kurus viena vai vairākas dalībvalstis organizē, lai ar inovatīvu paņēmieni un protokolu starpniecību efektīvizētu 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minētā konkrētā mērķa īstenošanu.
14. Atbalsts, kas 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minētā konkrētā mērķa jomu reglamentējošo noteikumu īstenošanas ietvaros sniegts Savienības un dalībvalstu īstenojamām informācijas un izpratnes veidošanas iniciatīvām, kuru nolūks ir nodrošināt kvalitatīvāku, atbilstīgu un ilgtspējīgu pārtikas ražošanu un patēriņu, ieskaitot aktivitātes, kuru nolūks ir novērst pārtikas izšķērdēšanu un ar pārtikas likumdošanas pārkāpumiem saistītu krāpšanos, kā arī citām iniciatīvām, kas palīdz sasniegt augsta līmeņa augu un dzīvnieku veselību, kā arī pārtikas un barības nekaitīgumu.
15. Cilvēka, dzīvnieku un augu veselības aizsardzības un dzīvnieku labturības nolūkā veiktu pasākumu īstenošana ar dzīvniekiem, dzīvnieku izcelsmes produktiem, augiem, augu produktiem un citām attiecīgajām lietām, kas no trešām valstīm nonāk pie kādas no Eiropas Savienības robežām.

II PIELIKUMS

Attiecināmās darbības, ar ko īsteno 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi

Savienības rīcībpolitiku īstenošanai ir nepieciešama augsti kvalitatīva, salīdzināma un drošicama statistiska informācija par Savienības ekonomisko, sociālo, teritoriālo un vidisko situāciju. Turklāt Eiropas statistika Eiropas iedzīvotājiem paver iespēju saprast demokrātisko procesu, tajā piedalīties un diskutēt par Savienības pašreizējo stāvokli un tās nākotni.

Kopā ar Regulu (EK) Nr. 223/2009 par Eiropas statistiku un īpaši atsaucoties uz statistikas institūtu profesionālo neatkarību un citiem statistikas principiem, kas ir izklāstīti Regulas (EK) Nr. 223/2009 2. pantā, Programma veido vispārēju regulējumu Eiropas statistikas izstrādei, sagatavošanai un izplatīšanai 2021.–2027. gadam. Eiropas statistika ciešā un koordinētā sadarbībā Eiropas Statistikas sistēmā (ESS) tiek izstrādāta, sagatavota un izplatīta uz minētā regulējuma pamata un saskaņā ar Eiropas statistikas prakses kodeksa principiem un kvalitātes kritērijiem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 223/2009 12. panta 1. punktu.

Uz šā satvara pamata izstrādātā, sagatavotā un izplatītā Eiropas statistika palīdz īstenot LESD izklāstītās un tālāk Komisijas stratēģiskajās prioritātēs atspoguļotās Savienības politiskās nostādnēs.

Ar šo daudzgadu programmu ESS tiecas saglabāt un izvērst savu vadošo pozīciju statistikas jomā. Komisija, gatavojot ikgadējās darba programmas, nodrošina efektīvu prioritāšu noteikšanu un ikgadēju statistikas prioritāšu pārskatu un ziņojumu par tām. Tādējādi ikgadējo darba programmu mērķis būs nodrošināt, lai Eiropas statistika tiktu sagatavota, izmantojot valsts un Savienības līmenī pieejamos resursus.

Pastāvīga pētniecība un inovācija tiek uzskatītas par Eiropas statistikas modernizēšanas un Eiropas statistikas kvalitātes uzlabošanas pamatstimuliem. Tādēļ šīs daudzgadu programmas īstenošanai būtu jānodrošina būtiskas investīcijas, lai pastiprinātu pasākumus jaunu metožu un metodiku izstrādei šajā jomā un izpētītu jaunus datu avotus statistikas sagatavošanai.

Īstenojot **3. panta 2. punkta f) apakšpunktā** minēto konkrēto mērķi, tiek veiktas šādas darbības:

Ekonomiskā un monetārā savienība, globalizācija un tirdzniecība

- sniegt augsti kvalitatīvu, salīdzināmu un uzticamu statistiku, uz kuras balstās pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra un Savienības ikgadējais ekonomikas pārraudzības un vadības cikls;
- sniegt un attiecīgā gadījumā pastiprināt galvenos Eiropas ekonomiskos rādītājus (*PEEI*);
- sniegt statistiku un metodoloģiskus norādījumus par to, kā statistiski traktēt investīcijas un budžetāros instrumentus ekonomiskās konverģences, finansiālās stabilitātes un darbvietu radīšanas atbalsta kontekstā;
- sniegt statistiku pašu resursu, kā arī ES darbinieku atalgojuma un pensiju vajadzībām;
- labāk novērtēt preču tirdzniecību, balstoties uz mikrodatu apmaiņu ESS, pakalpojumu tirdzniecību, ārvalstu tiešos ieguldījumus, globālās vērtībķēdes un globalizācijas ietekmi uz Savienības ekonomiku;
- izpētīt datu pieejamību un iespēju sagatavot statistiku, uz kuras balstītos Reformu atbalsta programma.

Vienotais tirgus, inovācija un digitālā pārveide

- sniegt augsti kvalitatīvu un drošticamu statistiku vienotā tirgus un galveno inovācijas un pētniecības jomu vajadzībām;
- vairāk un savlaicīgāk sniegt statistiku par sadarbīgo ekonomiku un par digitalizācijas ietekmi uz Eiropas uzņēmumiem un iedzīvotājiem;
- izpētīt datu pieejamību un iespēju sagatavot statistiku Eiropas Aizsardzības rīcības plānam.

Eiropas sociālā dimensija

- sniegt augsti kvalitatīvu, savlaicīgu un drošticamu statistiku, kas atbalsta Eiropas sociālo tiesību pīlāru, Savienības prasmju politiku un citu Savienības politiku sociālajā jomā;
- sniegt statistiku, kas attiecas uz ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām;
- bagātināt migrācijas statistiku, jo īpaši statistiku par migrantu stāvokli un integrāciju un par patvēruma meklētāju izglītības vajadzībām un kvalifikācijas līmeņiem;
- izstrādāt modernizētas iedzīvotāju un mājokļu skaitīšanas programmas un iedzīvotāju statistiku laikposmam pēc 2021. gada;
- sniegt ar novecošanu saistītu statistiku un iedzīvotāju skaita prognozes politikas atbalstam sabiedrības novecošanas jomā;
- izpētīt datu pieejamību un iespēju sagatavot statistiku šādās jomās:
 - statistika ar dzimumu saistītas vardarbības jomā;
 - prasmēm veltītu satelītkontu statistiku;
- tupināt pētīt metodoloģiskus un citus jautājumus, kas ir saistīti ar nedeklarētu darbu, ar mērķi sniegt atbalstu Eiropas platformai, ar ko risina nedeklarēta darba problēmu.

Ilgospējīga attīstība, dabas resursi un vide

- pārraudzīt virzību uz ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšanu;
- turpināt izstrādāt statistiku, kas balsta Enerģētikas stratēģiju un aprites ekonomiku;
- sniegt svarīgāko statistiku un rādītājus par vidi, arī par atkritumiem, ūdeni, bioloģisko daudzveidību, mežiem, zemes izmantojumu un zemes segumu un statistiku par vides ekonomiskajiem kontiem;
- sniegt statistiku par kravu un pasažieru transportu, lai atbalstītu Savienības rīcībpolitikas
- un atbalstītu tālākus rādītājus, ar kuru palīdzību pārraudzīt intermodalitāti un modālu pāreju uz videi nekaitīgākiem transporta veidiem;
- laikus sniegt relevantus datus kopējās lauksaimniecības politikas un kopējās zivsaimniecības politikas un citu ar vidi, pārtikas drošumu un dzīvnieku labturību saistītu rīcībpolitiku vajadzībām;
- izpētīt datu pieejamību un iespēju sagatavot statistiku šādās jomās:
 - statistika ES stratēģijas atbalstam attiecībā uz plastmasu;
 - ar klimatu saistīta statistika.

Ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija

- laikus un daudzpusīgi sniegt statistikas rādītājus par Savienības reģioniem, arī attālākajiem reģioniem, pilsētām un lauku apgabaliem, lai pārraudzītu un izvērtētu, cik iedarbīgas ir teritoriālās attīstības politikas un kāda ir nozaru politiku teritoriālā ietekme;
- vairāk izmantot ģeotelpiskos datus un statistikas sagatavošanā sistemātiski integrēt un maģistralizēt ģeotelpiskās informācijas pārvaldību;
- izpētīt datu pieejamību un iespēju sagatavot:
 - rādītājus par cīņu pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu;
 - rādītājus par cīņu pret terorisma finansēšanu;
 - politikas un drošības statistiku.

Uzlabot Eiropas statistikas un tās vērtību komunikēšanu, popularizējot to kā uzticamu informācijas avotu dezinformācijas apkarošanai

- sistemātiski popularizēt Eiropas statistiku kā uzticamu pierādījumu avotu un faktu pārbaudītājiem, pētniekiem un publiskām iestādēm atvieglot tās izmantošanu cīņai pret dezinformāciju;
- uzlabot noritošo dialogu ar lietotājiem, lai vairotu Eiropas statistikas vērtību un cieši uzraudzītu viņu vajadzības un apmierinātību;
- statistiku padarīt lietotājiem vieglāk piekļūstamu un labāk saprotamu, arī sniedzot pievilcīgas un interaktīvas vizualizācijas un tādus individualizētākus pakalpojumus kā dati pēc pieprasījuma un pašapkalpošanās ceļā izdarīta analīze;
- ieviest pasākumus, lai palīdzētu izglītēt gan profesionālus lietotājus, gan iedzīvotājus un jauniešus un uzlabotu prasmi saprast statistiku;
- tālāk izstrādāt un pārraudzīt Eiropas statistikas kvalitātes nodrošināšanas satvaru, ieskaitot profesionālvērtēšanu par dalībvalstu atbilstību Eiropas Statistikas prakses kodeksam;
- pētniecības vajadzībām sniegt piekļuvi mikrodatiem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 223/2009 23. pantu, turklāt aizsargājot visaugstākos datu aizsardzības un statistiskās konfidencialitātes standartus.

Datu revolūcijas priekšrocību izmantošana un pāreja uz uzticamu viedo statistiku

- intensīvāk izmantot jaunus digitālus datu avotus daudzavotu vidē un iedibināt uzticamas viedās statistikas pamatus, lai gandrīz reāllaikā sagatavotu jaunu statistiku ar uzticamiem algoritmiem, kas atbilst mērķim;
- pārņemot privātumu pasargājošas datošanas metodes un drošas daudzpusējas datošanas metodes, izstrādāt jaunas pieejas privāti turētu datu izmantošanai;
- oficiālā statistikā veicināt progresīvu pētniecību un inovāciju, tostarp izmantojot kopdarbības tīklus un nodrošinot Eiropas statistikas mācībprogrammas.

Izvērstas partnerības un sadarbība statistikā

- pastiprināt ESS partnerību un sadarbību ar Eiropas Centrālo banku sistēmu;
 - veicināt partnerības ar publisku un privātu datu turētājiem un tehnoloģiju nozari, lai atvieglinātu piekļuvi datiem statistikas vajadzībām, no dažādiem avotiem nākošu datu integrāciju un jaunāko tehnoloģiju izmantošanu;
 - pastiprināt sadarbību ar pētniekiem un akadēmiskajām aprindām, jo īpaši attiecībā uz jaunu datu avotu izmantošanu, datu analīzi un statistikpratības veicināšanu;
 - globālās oficiālās statistikas interesēs turpināt sadarbību ar starptautiskām organizācijām un trešām valstīm.
-

III PIELIKUMS

Dzīvnieku slimību un zoonožu saraksts

- (1) Dzīvnieku slimības, kas minētas Regulas (ES) 2016/429 5. panta 1. punktā, 9. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā un 28. pantā;
 - (2) Zoonozes un zoonozes izraisītāji, kas minēti Regulā (EK) Nr. 2160/2003 un Direktīvā 2003/99/EK;
 - (3) Transmisīvās sūkļveida encefalopātijas, kas minētas Regulā (EK) Nr. 999/2001.
-

IV PIELIKUMS

Rādītāji

Mērķis	Rādītājs
3. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteiktie mērķi	1 – Par brīvas preču un pakalpojumu aprites jautājumiem un publisko iepirkumu reglamentējošiem Savienības tiesību aktiem saņemto jauno sūdzību un neatbilstības gadījumu skaits. 2 – Pakalpojumu tirdzniecības ierobežotības rādītājs. 3 – Apmeklējumu skaits portālā “Tava Eiropa”. 4 – Kopīgas tirgus uzraudzības kampaņas.
3. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteiktie mērķi	1 – Atbalsta saņēmēju MVU skaits. 2 – Atbalsta saņēmēji uzņēmumi, kas izveidojuši līgumsabiedrības; skaits.
3. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteiktie mērķi i) ii)	1 – Eiropas standarti, ko dalībvalstis ieviesušas kā nacionālus standartus; daļa no aktīvo Eiropas standartu kopskaita. 2 – ES apstiprināto starptautisko finanšu pārskatu un revīzijas standartu procents.
3. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteiktie mērķi i) ii)	1 – Patērētāju stāvokļa rādītājs. 2 – Nostājas dokumenti un atbildes, ko sabiedriskās apspriešanās par finanšu pakalpojumiem snieguši labumguvēji; skaits.
3. panta 2. punkta e) apakšpunktā noteiktie mērķi	1 – Veiksmīgi īstenotu nacionālo veterināro un fītosanitāro programmu skaits.
3. panta 2. punkta f) apakšpunktā noteiktie mērķi	1- Internetā publicētās statistikas ietekme: tīmekļpieminējumu un pozitīva/negatīva viedokļa paudumu skaits.